

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Skupščina Delavske zbornice

V nedeljo je bila v dvorani Delavske zbornice druga redna skupščina Delavske zbornice, na kateri so odposlanci pretresali zlasti proračun za prehodnje leto. Od 60 odposlancev se jih je skupščine udeležilo 57. Zbor je otvoril predsednik g. Alojzij Sedej in pozdravil banovega zastopnika banskega svetnika g. dr. Karlika. Spominjal se je žrtev rudniške nesreče v Rtnju in umrlega namestnika g. Jožeta Rutarja.

V svojem poročilu je predsednik omenjal poslabšanje glede rudarskega pokojninskega zavarovanja, ker je bil črtan pokojninski sklad, iz katerega so dobivali upokojeanci letni znesek 4.000.000 Din, namesto tega pa je bil osnovan osrednji sklad za sanacijo bratovskih skladnic, ki pa ne bo donosil nad 1.000.000 Din. Rudarskim okrajem grozi nesreča, ker se državna naročila premoga nanašajo na jug, tako da so slovenski rudniki morali znižati produkcijo že za polovico. V zadnjih 6 mesecih je bilo v Sloveniji skupno 12 stavk. Predsednik je naglašal, da so te stavke posledice slabih razmer, v katerih živi delavstvo, ne pa posledice drugih vzrokov, ki jih nekateri delavstvu podtikajo. V Kranju na primer dela naše delavstvo po 10 do 12 ur dnevno, kar spričo ogromne brezposelnosti drugih ni ne potrebno ne pravično. Naša oblastva morajo posvetiti več pozornosti izvajanju socialnih zakonov. Stavke so zadnje sredstvo, s katerimi se delavstvo brani in bori. Zaradi mezdnih gibanj so postali mnogi delavski zaupniki žrtve. Delavska zbornica je po svojih močeh vse te delavske zaupnike gmotno podprla. V Sloveniji imamo v 153 obratih že 738 zaupnikov. Delavska zbornica ni podpornica, temveč delavsko-zaščitna organizacija. Za to nudi dokaz rudnik v Lešah, kjer je Delavska zbornica omogočila s podporo 50.000 Din obratovanje in rudarski zaslužek.

Iz poročila tajnika g. Filipa Uratnika posnemamo: Že lani se je opazilo, da se je propadanje svetovnega gospodarstva ustavilo in da se skoro po vseh državah opažajo znaki izboljšanja. Tudi v Jugoslaviji je začelo število delavstva počasi naraščati. Pojav bi bil razveseljivejši, ako bi v enaki meri naraščale tudi zavarovalne mezde, kar se pa ni zgodilo, temveč so še dalje padale. Razvoj v teku zadnjega poldruga leta se ne more imenovati napredovanje. V tem razdobju se je na primer napredovanje tkaniške industrije ustavilo. Prav tako se vse stroške, ki so v zvezi z gradbeno delovnostjo, gibljejo še vedno na nizkem stanju. Naše rudarstvo trpi na eni strani pod naravnimi posledicami, na drugi pa pod umetnim prenašanjem državnih naročil na rudnike na jugu, kar je povzročilo, da je produkcija naših premogovnikov padla na polovico prejšnjega obsega. V pogledu mezd, ki padajo še dalje, obstaja upanje, da se bo padanje v doglednem času ustavilo, kar so

letne razlike zmerom manjše.

Stiska nam je našo denarno in kreditno organizacijo spravila čisto iz tira, kar je eden glavnih vzrokov, da se naše narodno gospodarstvo le počasi popravlja. Država bi morala napeti vse sile, da se denarna kreditna organizacija ozdravi. Posledice slabega gospodarskega stanja se kažejo zlasti v socialnopolitičnem pogledu. Vsako leto nam dorašča skoro 10.000 mladih ljudi, ki bi jim bilo treba dati kruha. Isto velja za naše rudarske revirje. Tu zavzema brezposelnost posebno v poletnih mesecih take oblike, da zahteva največjo čuječnost državne politike in nikakor ne gre, da bi se to stanje še poslabšalo.

Delavska zbornica posveča veliko skrb brezposelnim. Prišel je čas, ko je tudi pri nas postalo nujno, da se v državnem proračunu določi vsaj majhna vsota za podpiranje nezaupenih industrijskih delavcev. Nedavno je bil v Beogradu veliki svet Uedinjene sindikalne zveze, kjer so označili znesek 20 milijonov Din za najmanjši, ki bi se moral v to svrhu postaviti v proračun. Kongres delavskih zbornic v januarju 1936. bo to zahtevo podprl. T a denar kakor tudi zneski, ki se stekajo v banovinski bednostni sklad, bi se morali v celoti deliti preko javnih borz dela in bratovskih skladnic, to pa zato, ker se sicer na industrijsko-obrtno delavstvo rado pozabi in ker igrajo pri delitvi podpor odločilno vlogo izključno politični oziri. Na našem področju je 16% vseh v naši državi pri SU ZOR in bratovskih skladnicah zavarovanih delavcev. Če bi šteli še brezposelne, bi se odstotek še povečal na približno 20%. Pri tem poločaju se dele krediti za brezposelne iz državnih sredstev tako, da odpade na naše ozemlje po nekaj odstotkov. Državna podpora za podpiranje brezposelnih je vsekako premajhna.

V svrhu omiljenja brezposelnosti se pripo-roča tudi skrajšano delo. Ministrstvo za socialno politiko včasih dostavi kako vprašalno polo mednarodnega urada dela, na podlagi katere naj bi se izjavili o obveznem skrajšanju delovnega časa na tedenskih 42 ur. Odgovarjamo, da še osemuurnika nimamo in da dela polovica tkaniške industrije po 10 in celo 12 ur. Najprej bi bilo treba tu napraviti red. Pomagati je težko. Industrija pritiska z nizkimi akordnimi postavkami na delavstvo, ki se, računajoč s 50-odstotnim pribitkom in večjim zaslužkom, samo izjavlja za podaljšanje delovnega časa. Primerjava zaslužkov v tvornicah z osemurnim delovnikom in onih z deseturnim, pokaže, da so zaslužki enaki, čeprav se v poslednjih plačuje 50-odstotno doplačilo.

Ogromna večina je pri nas za to, da naj se brezposelnost pobija z javnimi deli. Treba je poudariti, da javna dela ne morejo biti edini lek brezposelnosti, ker se ne dajo izvajati povsod in v vsakem času. Važno bi bilo,

če bi se možnosti novih zaposlitev in mrtvo-ležečih glavnic temeljito preučile in bi se za možna javna dela izdelali načrti. Morda bi bilo priporočljivo, da bi se razpisala nagrada za najboljšo delo, ki bi se pečalo s tem vprašanjem.

Pri nas se je spoznalo, da je treba najti možnost tesnega sodelovanja med poedinimi gospodarskimi edinicami, katerih delo naj bi bilo usmerjeno po enotnem gospodarskem načrtu, kjer bi bile varovane koristi vseh državljanov. V tem pogledu je velepomembna knjžica Trgovsko-industrijske zbornice v Zagrebu »Anketa o radniškim nadnicama« s predgovorom predsednika Vlad. Arka. Predgovor je prav za prav gospodarski načrt, ki zahteva: ukinjenje vsake zaposlitve otrok, omejitve parazitnih industrij z zastarelimi napravami, ki morejo živeti le s posebno podporo od strani kmetijstva, določitev minimalnih mezd. G. Arko izvaja nadalje, da morata biti pravilna gospodarska in pravilna socialna politika prav za prav ena in ista reč, in zagovarja povezanost poslovalskih in delavskih zbornic v skupno zbornico, v kateri bi sestavljali predstavniki delavstva, podjetij in države vsak po eno tretjino.

V teh izvajanjih je mnogo pravih misli, z vsemi pa se ne moremo strinjati. Organizacijski povezanosti zbornic bi delavstvo gotovo ugovarjalo, čeprav bi bilo sodelovanje med zbornicami zaželeno tam, kjer se preučujejo gospodarska vprašanja, ki so s socialnimi vedno v najbližji zvezi.

Tajniško poročilo se bavi naposled s starostnim zavarovanjem, ki je pri nas še neizgrajeno in mu bo treba posvetiti največjo pozornost.

Blagajnik g. Rado Čelošnik je podal poročilo o računskem zaključku za pretekli dve dobi. Poudarjal je zahtevo, da bi smel o uporabi denarja in o višini proračuna odločati le plenum zbornice, minister za socialno politiko pa bi moral imeti le pravico nadzorovanja. V imenu finančne kontrole je govoril g. Franc Petejan, ki je predlagal blagajniku in vsemu odboru razrešnico.

Razvila se je obsežna debata. G. Petejan je govoril o krizi socialnega zavarovanja, ki bi moralo biti izpopolnjeno in enotno. Zakoni, ki so le na papirju, se morajo izvajati. G. Kossem je poudarjal potrebo zakona o minimalnih mezdah, brez katere ni mogoča socialna zaščita. Zahteval je obveznost kolektivnih pogodb in se v imenu k'uba NSZ izjavil za razrešnico odbora. G. Jakomin (socialist) je zahteval večjo prožnost inspekcije dela glede izvajanja delovnega časa in predlagal, da zbornica ukrene vse potrebno za zaščito delavskih zaupnikov.

G. dr. Bohinjec je navedel, da bi morala biti javna oblastva bolj živahna glede delavske zaščite, in je navedel potrebo po socialno političnih referentih pri vseh naših načrtih. Predlagal je: »Skupščina DZ naroča uprav-nemu odboru, da takoj pristopi k delu za uvedbo invalidnega, starostnega in posmrtninskega zavarovanja delavcev na ta način, da izvede propagando za uvedbo teh panog zavarovanja med vsemi sloji, zlasti med kmet-skim ljudstvom preko kmečkih občin in kmetijskih strokovnih zastopstev, zakaj omenjena panoge zavarovanja niso nič manj v korist naše kmečke hiše kakor v korist delavcev

sami. Potrebna je ustvaritev posebnega vse-narodnega odbora pod vodstvom DZ, ki naj z avtoriteto vseh gospodarskih, političnih, socialnih in kulturnih činiteljev prepriča zakonodajne činitelje o socialni in finančno-gospodarski nujnosti tega zavarovanja. G. dr. Bohinjec je naglašal, da podjetniki, posebno tuji, izkoristijo delovno moč našega delavca, ki je s kmetov doma, na stara leta pa ta delavec brez starostnega zavarovanja pade kmečki občini v breme. G. Arh je govoril o krizi bratovskih skladnic, ker število plačujočih članov stalno pada, več pa se število upokojencev. Mesečno so slovenske bratovske skladnice na izgubi za 180 do 190.000 Din. Južni kraji pa nočejo plačevati glavni bratovski skladnici prispevkov, češ da za Slovence ne bodo plačevali. Govoril je tudi o znižanju državnih nabav, ki se bo v revirjih posebno občutno poznalo pomladi. V tem smislu je stavil tudi dva predloga.

G. inž. Žumer (Jugoslovenska strokovna zveza) je naglašal složno delo v zbornici. Dalje je izjavil: Zadnje dni prihajajo položnice na delavske konzume, s katerimi se odmerja družbeni davek konzumom za l. 1934., za letošnje leto pa položnice še pridejo. Tega pri nas še nismo doživeli, da se pritiska z davčnim vijakom tudi na konzumno združništvo, ki je bilo v vseh časih prosto davka. Predsedstvo zbornice naj opozori oblastva na usodnost takega postopanja, ki bo porušilo združništvo, s katerim se Slovenci lahko postavijo pred drugimi narodi. Drugi Žumrov predlog se glasi: Skupščina DZ se priključuje zahtevam delavskih in nameščenskih strokovnih organizacij in poziva ministrstvo za socialno politiko, da nujno omogoči volitve v zavode delavskonaimeščenskega bolniškega in nezgodnega zavarovanja.

Govorili so nato še g. Godalk (socialist) g. Zemljč, (NSZ) in J. Jelen (socialist). Nato so bili soglasno sprejeti predlog za razrešnico in vseh pet vloženih predlogov. O proračunu je poročal g. Čelešnik. Proračun DZ znaša 2.199.000 Din dohodkov. Po kratki debati je bil proračun soglasno sprejet. Sprejeta sta bila nato soglasno po kratki debati še pravilnik o podpornem skladu za preganjanje delavske zaupnike in službeni pravilnik za nameščence.

POLITIČNI PREGLED

S čitanjem ukaza kraljevih namestnikov v narodni skupščini in senatu je bilo 11. t. m. otvorjeno

redno zasedanje narodnega predstavništva.

Čeprav je bila seja v obeh zbornicah le formalnega značaja in volitve skupščinskih odborov, ki jih politična javnost pričakuje z veliko napetostjo, še niso bile na dnevnem redu, je bila udeležba poslancev in senatorjev skoro polnoštevna. Sejama senata in narodne skupščine so prisostvovali vsi člani vlade s predstavnikom dr. Stojadinovičem na čelu. Sejo narodne skupščine je otvoril njen predsednik Čirič. Ko je bil odobren zapisnik zadnje seje, je ministriški predsednik dr. Stojadinovič prečital ukaz kraljevega namestništva o otvoritvi rednega zasedanja. Narodni poslanci in vsi drugi navzoči so poslušali ukaz stoje ter so ob koncu priredili Nj. Vel. kralju velike počastitve. Sličen je bil potek seje senata, ki jo je otvoril predsednik dr. Tomašič. V otvoritvenem govoru se je s toplimi besedami spominjal senatorja dr. Mičiča, ki je 28. oktobra umrl v Dubrovniku.

V torek so se vršile

v senatu volitve odborov

in so bili med drugimi izvoljeni od Slovencev: v verifikacijski odbor Ivan Pucelj za člana in dr. Marušič za namestnika, v imunitetni odbor dr. Marušič za člana in Ivan Pucelj za namestnika, v finančni odbor pa dr. Albert Kramer. Za vse odbore je bila vložena le po ena kandidatna lista. Na seji senata se je tudi prečitala

interpelacija dr. Alberta Kramerja na prometnega ministra glede dobav premoga za državne železnice.

Interpelacija navaja, da je od celotnega znižanja premogovnih dobav železnicam v proračunskem letu 1935/36. v višini 4700 ton mesečno odvzeto premogovnikom dravske banovine 3780 ton, to je okrog 80 odstotkov celotne produkcije. Dr. Kramer je naglasil v interpelaciji, da se s takim postopanjem ustvarja v javnosti prepričanje, da se v naši državi ne izvaja politika resnične enako-

pravnosti. Po stvarni utemeljitvi interpelacije je dr. Kramer prosil ministra naj mu pojasni razloge za tako razdelitev dobav, ki hudo prizadeva rudarje in gospodarstvo dravske banovine.

Kakor poročajo zadnje vesti,

se Abesinci pred Italijani povsod umikajo.

Makala je padla Italijanom v roke že pred dnevi brez posebnih bojov, za katere Abesinci pač niso dovolj oboroženi. Od Makale se umikajo Abesinci proti Ambi Alagi, kjer se pričakujejo prvi hujši boji. Abesinski cesar Haile Selasi še zmerom odlašajo pot na bojišče. Po nekkih vesteh se abesinske vojske. Na tej fronti vodi abesinsko vojaštvo džigi, kjer bo morda prišlo do odločilne bitke. Na tej fronti vodi abesinsko vojaško ras Nasibu.

»United Press« poroča, da je bilo zadnje dni aretiranih na Dunaju nad 1000 oseb, ki so

osumljene, da so bile včlanjene v protizakonskih komunističnih organizacijah.

Organizacija je bila posebno močno razpletena med železničarji in med delavstvom električne stroke. Največ aretacij je bilo izvršenih v soboto popoldne, in sicer na podlagi imenika, ki je prišel policiji v roke čisto po naključju in ki je vseboval imena in naslove vseh organizacij kakor tudi vseh rednih članov. Policija je odkrila tudi način kako so se člani teh tajnih organizacij, ki drug drugega niso poznali, ker so bili povezani v trojke in petorke, med seboj spoznavali. Vsak član je pri vstopu v organizacijo dobil kovanec za en groš, na robu katerega je bila komaj vidno vklesana članska številka. S tem grošem so se med seboj spoznavali. Pri večini aretiranih oseb je policija našla »organizacijske groše«.

V KRATKEM IZIDE

EPOHALNA KNJIGA ABESINIJA

NEREŠENI PROBLEM AFRIKE.

Cena broš. Din. 30.—, vez. Din 40.—.

Naročila sprejema založba »Dome« Ljubljana.

Ivan Slivnik:

Usodna žena

I.

Visoka stoječa ura v pisalni sobi Romane pel kakor zvon po tihem prostoru.

Romana Severjeva je vzdignila za hipec glavo iznad računskih knjig, v katere je bila napisala dolge vrste števil, ter pogledala z resnimi očmi na uro.

»Dora me bo spet oštevala«, je rekla sama pri sebi. In ko je nekdo v tem trenutku tiho odprl vrata, se je nasmehnila in ozrla.

Na pragu sobe je stala stara ženska v bellem predpasniku povrhu sive volnene obleke. Na osivelih laseh je imela belo čepico, ki jo je označevala, da je služkinja.

»Gospodična Romanal« je vzkliknila s karajočim glasom.

»Kaj bi rada, dobra Dora?« je vprašala Romana smehljaje. Dora se je približala, ogibaje se težkih, usnatih stolov. »Oh, dete božje, mari se še vedno ne mislite odpočiti? Devet je ura, vi pa še niti niste večerjale«, je dejala z glasom, polnim nežne skrbi, hkrati pa tudi očitala.

Romana je globoko zasopla. »Saj sem vedela, da bo moja stroga Dora spet huda name.« se je nasmehnila znova.

Dora je vzdignila roke. »Huda? Joj, Bog ne daj! Ta posel opravijo v vaši hiši drugi ljudje, ki nimajo prav nikake pravice do

njega. Ne, huda nočem biti. Takisto pa tudi ne morem gledati mirno, kako se ubijate, ne da bi le malce pomislili nase. Kar srce me boli. Da, da, in še prav zares.«

Romana jo je prišla za roko. »I, kaj pa hočem, gospodična Romanal! Tamle, na oni strani, v sobah milostive gospe, se imajo spet dobro, da je kaj. To vam je smeh in vriskanje, in šampanjke pokajo kar za stavo. Vi pa sedite tukaj sama in zapuščena, ves božji dan se ubijate po tvornici, zvečer se mudite z računskimi knjigami in pozabljate pri tem na vse — še na jed!«

Po Romaninem obličju je zletela senca, ko je Dora omenila, kako da je »tam«. Govorila je bila pri mačehi spet ena tistih »prelestnih« domačih veselice, za katere se je navduševal ves zabaveželjni svet, ker so se imeli — da govorimo z Dorinimi besedami — zmerom »dobro, da je bilo kaj«.

Romana je vedela, koliko denarja stane takšna slovesnost. Vse vsote je imela natančno vknjižene in plačala je bila že marsikak visok račun, dasi je neprestano opominjala k varčnosti. Mačeha je gojila pač globoko mržnjo do vsakatega »stiskanja« in se je upirala Romaninim opominom, kakor je vedela in znala. Niti v letu žalovanja za rajnikom očetom ni bila opustila svojih sprejemnih dni.

»Baš v tem brezupnem času je potreba, da vidim katerikrat svoje prijatelje okrog sebe in se med njimi nekoliko razvedrim«, je dejala večkrat.

In ti sprejemni dnevi so dobivali čedalje izrazitejši značaj velikih veselice, kakršne so bile gospe Sibili Severjevi pogodu. Ko je minilo žalno leto, se je vrstila prireditelj za prirediteljo; izgovor je imela vdova vedno pri rokah. Tudi nocoj je bilo povabljenih obilo gostov.

Romana je vzdihnila tiho, kakor sama pri sebi. »Lahko mi prineseš semkaj čašo čaja in kaj prigrizka. Dora; polno dela imam še nocoj.« je dejala služkinji.

»Počakaj še, kolikokrat vas človek vprašal! Potem se pač ne boste mogli udeležiti veselice, gospodična Romanal. Preden se napravite, bo ura gotovo že deset.«

Romana je skomignila z rameni. »Saj veš, Dora, da mi ni nič do tega. Včasih stopim tja za kako urico, da mi ne morejo baš očitati zlega namena. In nocoj imam posebno mnogo dela. Jutri je zadnjega v mesecu, Dora; na vse zgodaj imava s Hojarjem vašen posvet.«

Dora je žalostno pokimala. »Da, da — saj vem, zadnjega je neumen dan, vselej grd dan za vas. Takrat niste nikoli veseli.«

Romana so se zasvetile oči. »Pač, Dora, jutrišnjega zadnjega bom vesela.«

»Eh — vi pa veseli! Tega že ne pomnim mnogo let — odkar je prišla milostiva v hišo. Kar greh je in prava sramota, da morate ugonabljeni svoje mlado življenje pri tehle knjigah in zunaj v tvornici, dočim živi milostiva z gospodično Beatrisko in mladim gospodom tako, kakor bi bil vsak dan

Naši izseljenci odločno zavračajo obrekovanje

Sering (Belgija), novembra

V nedeljo dopoldne se je vršil v Seringu shod vseh jugoslovenskih društev iz severnih držav (Francije, Belgije, Holandske, Nemčije in Luksemburga). Po rodoljubnih govorih posameznih zastopnikov je skupščina soglasno sprejela tole resolucijo:

Kolonija jugoslovenskih delavcev je številčno najmočnejša jugoslovenska organizacija v Belgiji. Imela je 10 t. m. shod odposlancev vseh jugoslovenskih organizacij iz severnih držav: Francije, Belgije, Holandske, Nemčije in Luksemburga. Po izčrpanju dnevnega reda je predsedstvo shoda sporočilo udeležencem, da je vse zavedno jugoslovensko delavstvo v tujini obrizgal madež, ker se je v javnosti razširila lažniva in neosnovana vest, da je naše delavstvo na neki skupščini v Seringu 1. aprila 1. 1934 baje izglasovalo resolucijo, v kateri odobrava atentatsko namero na blagopokojnega in nepozabljenega kralja Aleksandra I. Po zaslišanju zastopnikov in odposlancev posameznih jugoslovenskih delavskih organizacij, ki so se udeležile tega shoda, je zavedno jugoslovensko delavstvo ugotovilo:

1. Nikoli ni jugoslovensko delavstvo sodelovalo pri zaroti zoner življenje blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra.

2. Omenjena resolucija, sprejeta baje 1. aprila 1. 1934, je navadna potvorba in grde žalitev vsega jugoslovenskega delavstva.

3. Današnji shod odposlancev jugoslovenskih delavskih društev iz severnih držav Evrope soglasno obsoja atentat obžaluje mučeniško smrt svojega kralja Ujedinitelja in z gnusom obsoja vsa tiste, ki so pripravljali, pomagali in storili ta zločin.

4. Soglasno pozdravlja v podaniški zvestobi in vdanosti mladega kralja Petra II., kneza namestnika Pavla in ves kraljevski dom Karadjordjevičev. Živela močna in zedinjena Jugoslavija!

Slede pospisi za kolonijo v Parizu, za Zvezo jugoslovenskih delavskih organizacij »Kraljevič Andrej« iz Francije, za jugoslo-

praznik. Nič prav ni storil vaš rajni gospod oče, da vam je naprtil to breme.

Romana jo je pogledala strogo in resno ter vzdignila roko.

»Tiho, Dora — nobene besede o mojem očetu, ako nočeš, da ti zamerim! In tudi o moji mačehi ne govori. Vem, da misliš »dobro«; sama ljubezen do mene ti narekuje trde besede — toda jaz jih nečem slišati.«

Dora je vzkliznila globoko in glasno. »Nu da — saj molčim; ako govorite vi takole, moram pač tiho gledati, kako se žrtvujete za — ne, ne — kar tiho bom rajši. Že to je Bodi mu večni spomin!

Čez dve minuti se je vrnila s plošno, na kateri je bil okusno razložen mrzel prigrizek s čajem. Vablivo je postavila pred Romano.

»Nu, Dora — še vedno užaljena?« je vprašala ta smehljaje. Dora je zmajala z glavo. »Saj veste, da na vas ne morem biti huda — samo žolč mi uide včas — i, nu, tako — ne, rajši ne rečem nad kom. Tako, in zdaj jejte. Pa čaja mi ne pozabite! Tako, to vas ne zamudi. Glejte samo, da se ne zasedite še delj. Nekoliko mladostnega veselja vam je res potreba, drugače se mi skisate prav z vsem!«

2

Romana je delala dalje. Pol desetih je bilo že preč, ko je globoko zasopla in zadovoljno zaprla knjigo — svojo tajno knjigo, ki jo je imela vedno tu doma, zaklenjeno v miznici. »Še eno takšno leto,« je dejala

Kdor se zadnji smeje ...

... uporabljala bom vedno samo

SCHICHT^{ovo}
TERPENTINOVNO MILO

za namakanje pa žensko hvalo

tiho sama pri sebi »in Severjeva trdka bo spet, kar je bila.«

Nato je vstala ter se ozrla v sliko naravnih velikosti, ki je visela nad njeno pisalno mizo. Predstavljal je moža na pragu petdesetih let, z ozkim, duhovitim obličjem in temnimi, dobrotnimi očmi, ki so se nehote spominjale Romane.

»Ali si zadovoljen, očka?« je vprašala tiho.

Neizrekljivo je ljubila svojega očeta; on ji je bil vse na svetu, ko ji je smrt desetletni deklici ugrabila mater. Vsa neznost njenega srca, ki jo je delila izprva med materjo in očetom, je bila takrat prešla na njega in tudi blagi mož je ljubil svojo hčerko enako od srca.

Pozneje pa se je vrnilo med očeta in otroka drugo žensko bitje. Nekaj let po smrti prve soproge se je poročil Hinko Sever z drugo, ki je bila očarujoča, proslavljena krasotica.

Sibila Trtnikova je bila vdova. S svojimi dragimi muhami in svojo zapravljivostjo je bila upropastila že prvega moža. Ko je umrl, je zapustil ženo z otrokoma, sinkom in hčerko vred v zelo neugodnih razmerah. Toda gospa Sibila je bila izmed tistih spretnih žena, ki pridejo vedno spet kako do denarja. Ko je ostala po — lahko bi rekli, pravočasni — smrti prvega soproga praznih rok na pragu temne bodočnosti, se je našel najprej plemenit pomočnik v osebi pokojnikovega mlajšega popolibrata. Viktor Trtnik je bil podedoval po svoji materi veliko premoženje. Bil je inženjer, in v zvezi s svojo mladostjo je bil zaslužil z različnimi važnimi izumi že mnogo denarja.

Ta mladi mož se je zavzel za lepo svaki njo ter ji dal na razpolago znatno vsoto, da je imela z otrokoma vsaj za prvi čas. Toda lahkomišelnost se ni menila zato, kaj bo jutri. Po svoji stari navadi je živela tjavendan, zapravljala denar, ter prepuščala vse nadaljnje skrbi previdnosti božji.

In glej — ko so bile njene razmere baš spet dobroba obupne, se je seznanila s Hinkom Severjem, o čigar velikem bogastvu je bila že slišala.

Dalje veliko premoženje, zaradi katerega je slovel, zgolj dota njegove prve žene, je bilo gospe Sibili neznano. Z delom tega imetja je bil povečal tvornico, ki je bila pred njegovo prvo ženitvijo doslej neznana; drugi del pa je bil zavarovan za Romano, in oče se ga ni smel dotakniti. Ali Sibila Trtnikova se je zadovoljila z gotovostjo, da je Hinko Sever bogat tvorničar. Kmalu se ji je posrečilo omamiti moža tako, da ji je ponudil srce in roko, ter jo povedel soprogo v svoj dom, čeprav je moral videti, kako globoko bol zada s tem svoji hčerki Romani, siroti iz prvega zakona.

Romani se je zdelo, da mora zavpiti od srčne muke, ko je mačeha zmagovito vkorakala v prostore, kjer je stanovala prej njena mati, in ki jih je bila dala gospa Sibila tako brezbožno preurediti nanovo. Ko pa se je ozrla v srečne, bleščeče oči svojega očeta, je stisnila zobe in molčala.

Molčala je tudi pozneje, karkoli se je godilo, molčala, ko se je začel po hiši glasni družabni trušč, molčala, ko je videla, da vidi oče le še svojo lepo soprogo, in molčala celo, ko je jela opazati, da žene mačeha očeta v propast.

venske delavske organizacije iz severne Francije, za Jugoslovensko delavsko društvo »Edinstvo« iz Seringa, za Zvezo jugoslovenskih delavskih društev iz Holandije, za Zvezo jugoslovenskih delavskih društev iz Limburga (Belgija), za ustanovni odbor kolonij jugoslovenskih delavcev iz Charleroi, za Zvezo jugoslovenskih delavskih društev iz Nemčije in za kolonijo jugoslovenskih delavcev iz Seringa.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem ljubljanskem sejmu so bile za kg žive teže sledeče cene: volom I. 3.50—4, II. 2.75—3.75, III. 2—2.75, kravam debelim 2—3.50, klobazaricam 1.50—2, teletom 4.50—5.50, prašičem 6—7 Din. Prašički za rejo so bili 85 do 150 Din rillec.

SVINJE. Na mariborskem svinjskem sejmu so bile cene: prascem, 5 do 6 tednov starim 40 do 50, 7 do 9 tednov 60 do 80, 3 do 4 mesece 120 do 160, 5 do 7 mesecev 250 do 260, 8 do 10 mesecev 300 do 360, eno leto 480 do 600 Din; kg žive teže 4.50 do 5.50, mrtve teže 7.50 do 10 Din.

VINO. Kupčija napreduje zelo slabo. Pomanjkanje je veliko, a povpraševanje še majhno, kakor je tudi raba vina čedalje manjša, ker ni denarja. Prvotno od strokovnih društev nastavljene cene za posamezne okoliše ne drže, kar je bilo tudi pričakovati. kajti vinogradnik je prisiljen prodati čim prej in kakor pač more, da se reši vsaj glavnih gmočnih težav. V Halozah se dobe navadna namizna vina (10 do 10 in pol odstotka) že po 2 do 3 Din, srednja po 3 do 3.50, a sortirana (11 in pol do 13 odstotkov) pa po 4.50 do 5 Din liter. Bizeljska rdeča in bela vina so povprečno za 50 par dražja. Dolenjski cviček in dolenski, odnosno belokrajinski črnina se prodajata povprečno po 3.75 do 5 Din. Letošnji cvički se kaj hitro čistijo in so stanovitni, ker je bilo grozdje zdravo.

Dočim se je uklanjala vsa ostala hiša samopašnemu žezlu nove gospe ter prehajala z razvitimi zastavami v njen tabor, je stala Romana ponosno in hladno ob strani.

Njeno oko, ki sta mu srd in bol ostrila pogled, je edino spoznalo, da ni ljubeznjivosti krasne žene nič drugega nego brezdušna površnost. Ona edina je videla, kako preži za njenim sladkim mamečim smehljajem srčni mraz in hladna sebičnost, ki se ne ustavi pred ničemer in terja brezobzirno žrtve za žrtvijo, kakor bi se vedelo samo po sebi, da ne more biti drugače.

In Romana je slutila — je vedela — da oče v tem drugem zakonu ne bo našel trajne, prave sreče. Glasni družabni trušč, sijajne veselice, ki jih je prirejela soproga, in njeno hlastanje od zabave do zabave, vse to pač ni moglo zadovoljiti moža, ki je bil tako dovtopen za višje življenjske vrednote.

In zraven je moral delati in skrbeti brez oddiha — kolikor ga ni vlačila žena s seboj po zabavah — da je mogel ustrezati njenim lahkomišelnim željam, ki se niso ustavljale pred nobeno mejo.

Imel je sicer veliko tovarno, ki mu je do našala lep dobiček, a kaj, ko je porabil trikrat in štirikrat toliko, nego je zaslužil. Vse to pa je skrival ženi iz prevelike ljubezni do nje. Misel, da naj bi le za hipec skalil rje veselo brezskrbnost, mu je bila neznosna. Zamolčal ji je tudi to, da je hiša, v kateri so živeli, materinska dedščina njegove hčerke Romane. Gospa Sibila je vedela samo, da je Romana podedovala po svoji materi do milijona dinarjev, naloženih v varnih pa-

Vrednost denarja

Na borzah smo dobili v devizah (s prišteto premijo):

1 nizozemski goldinar za 29.75 do 29.90 D.;
1 nemško marko za 17.56 do 17.70 Din;
1 angleški funt šterling za 215.13 do 217.19 Din;
1 ameriški dolar za 43.44 do 43.80 Din;
100 francoskih frankov za 288.46 do 289.90 Din;
100 češkoslovaških kron za 181.05 do 182.16 Din;
100 italijanskih lir za 354.67 do 357.75 Din.
Avstrijski šilingi so se trgovali v zasebnem kliringu po 8.60 do 8.70 Din. Vojna škoda je bila po 354 Din, a investicijsko posojilo po 76 Din.

Sejmi

18. novembra: Radeče pri Zidanem mostu, Smartno pri Litiji, Šoštanj;
19. novembra: Ljubno ob Savinji, Podsreda, Raka, Slovenjgradec, Sv. Jurij ob južni železnici;
21. novembra: Hotedršica, Podčetrtek, Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Jurij ob Taboru;
23. novembra: Mojstrana, Slovenska Bistrica, Sv. Lovrenc.

Drobne vesti

— **Naš tobak za nemške vagone.** Neka nemška tvornica cigaret je kupila pri nas 1.25 milijona kg tobaka. Za ta denar bomo zdaj dobili iz Nemčije železniške vagone. Vršijo pa se še pogajanja za odkup nadaljnjih količin našega tobaka, za kar bi nam Nemčija dobavila celotno napravo za valjarno železa, ki bi se zgradila pri državni železarni v Zenici.

Domače novosti

— **Nj. Vel. kraljica Marija v Bukarešti.** V nedeljo se je z dvornim vlakom pripeljala v spremstvu dvorne dame Hadžičeve in kraljevega adjutanta polkovnika Mušičkega v Bukarešto Nj. Vel. kraljica Marija s kraljevičema Tomislavom in Andrejem. Na postaji so Nj. Vel. kraljico Marijo in kraljeviča sprejeli

rumunski kralj Karol II., prestolonaslednik Mihael, kraljica mati Marija, maršal dvora general Mijlošević in jugoslovenski poslanik dr. Ninko Perić z gospo. V imenu vlade so sprejemu prisostvovali ministrski predsednik Tatarescu, zunanji minister Titulescu, pravosodni minister Pop in državni podtajnik Ticianu.

— **Naš generalni konzulat v New Yorku se je preselil.** Banska uprava sporoča, da se omenjeni konzulat 15. t. m. preseli in da bo od tega dne dalje njegov naslov: 475 Fifth Avenue, II. nadstropje, New-York City, New York.

— **11 milijonov kilogramov tobaka v Jugoslaviji.** Po podatkih upravnika državnih monopolov bo znašal letošnji skupni pridelek tobaka v državi okoli 11 milijonov kg. Lani smo pa pridelali le 7 milijonov kg.

— **Razpisana služba cestarja.** Banska uprava dravske banovine razpisuje službeno mesto banovinskega cestarja v območju mariborskega sreskega cestnega odbora, in sicer na banovinski cesti Maribor—Selnica. Prosilci za to mesto morajo izpolniti pogoje iz uredbe o službenih razmerjih državnih cestarjev in njihovih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno spisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, navstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zaradi kaznivih dejanj iz koristoljubja, morebitna dokazila o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 10. decembra pri sreskem cestnem odboru v Mariboru.

— **Smrt pod plazom prsti.** Posesnik Pušenjak je kupil za svojo hišo pri gostilni Triglav v Ljutomeru del gozda, ga posekal, potem pa začel odkopavati hrib za hišo, da bi dobil več prostora okoli nje. Odpeljal je od hriba mnogo voz prsti na zemljišča raznih posestnikov. Tudi gospa Zupetova, trgovka s papirjem, je kupila od Pušenjaka nekaj voz zemlje, da bi jo navozila okoli hiše. Za nakopavanje je najela delavca Karla Hofmana in Vinkoviča. Vinkovič je kopal na bolj varnem kraju, Hofman pa je porinil voz skoraj do nekaj metrov visoke peščené stene in jo začel iz-

pirjih. In tako se je boril čedalje obupneje za denarna sredstva, da je mogel zadoščati vsem njenim željam. Pri tem mu je propadalo podjetje od dne do dne. Strah pred bodočnostjo mu je odseval v vročino bleščečih očeh. Dostikrat je delal po cele noči, in ko je stopil zjutraj med svojce, je bil tak ko bled in truden, da se ga je moral vsak ustrašiti.

Srce se je krčilo Romani od strahu in skrbi za očeta. Ona je videla vse to še ostreje in nezmotljiveje od drugih ljudi. Mlčala pa je tudi zdaj, in le ponoči je zrla večkrat s tesnobo na svit, ki je prihajal iz očetove sobe.

Njeno življenje je bilo pusto in prazno. Dorasla je bila in se razcvetela v dekle. Toda hlepela ni po igri in plesu, po zabavah, ljubimkanju in veselicah kakor druga mlada dekleta, marveč po resni življenjski nalogi, po dolžnosti in delu.

To hrepenenje in ljubezen do očeta sta ji naposled vdehnili sklep.

Nekega večera, ko se je bila peljala gospa Sibila sama na ples, ker je soproga ni utegnila spremiti, je stopila Romana v očetovo sobo.

Trudno in umorjeno je dvignil obraz iz nad dela. »Kaj hočeš, dete?« je vprašal raztreseno.

»Pomagati tebi, oče,« je odgovorila z resnobnim in pomembnim glasom.

»Pomagati — meni? Kako misliš to?« je vprašal dalje.

(Datje prihodnjič)

Opozorilo!

V zadnji številki »Domovine« smo priložili položnice vsem naročnikom, ki še niso poravnali naročnine za leto 1935. Prosimo jih, da izpolnijo svojo dolžnost do uprave »Domovine« ter pošljejo zaostanek, ki nam ga dolgujejo, zanesljivo do konca decembra, ker mora uprava svoje knjige v redu in ob pravem času zaključiti. Pripominjamo, da smo storili v tem letu vse, kar je bilo le mogoče, da smo ustregli naročnikom. Zmerom smo jim bili na razpolago, da so dobili vselej točne odgovore. Zato pa jih ponovno prosimo, da tudi oni store svojo dolžnost do uprave, to je, da poravnajo naročnino takoj. Naročnina je malenkostna, saj stane list samo 36 Din za vse leto.

Zamudniki so upravi »Domovine« samo breme, ki povzroča nepotrebne izdatke in pisarjenje.

Pri tistih, ki ne bi plačali dolžnega zneska, ga bomo izterjali po poštnem nalogu, to se pravi, da bo pošta sama pobrala zaostalo naročnino »Domovine«. Ker pa je ta način izterjavanja naročnine precej dražji, je boljše za vsakega zamudnika, da jo poravna sam.

Upamo, da se boste našemu pozivu odzvali in poravnali zaostalo naročnino takoj!

UPRAVA »DOMOVINE«

podkopavati. Nenadno pa je Vinkovič zastal, kako je Hofman zavpil: »Joj!« in že je Hofmana zasula prst, ki je zdrsnila s hruba. Bilo je je nekaj kubičnih metrov. Vinkovič je takoj poklical na pomoč poestniška in oba sta nemudoma začela Hofmana odkopavati. Ker pa nista vedela, kje je v trenutku nezgode stal, sta ga našla šele po kakih desetih minutah. Takrat je bil že zdravnik dr. Haring na mestu nesreče, vendar je bila vsaka pomoč zamaš. Množina prsti je pritisnila Hofmana k vozu in mu strla prsni koš. Hofman je bil ruski Nемец in je prišel v naše kraje z Vranglovinimi kozaki. Ostal je v Ljutomeru, se preživljal kot hlapec in dlnar in si ustanovil tudi družino, ki je zdaj izgubila rednika. Bodí mu lahka slovenska zemlja.

* **Smrtna nesreča ameriške Slovenke.** V Chicagu je pred tedni Marija Greguričeva čistila električno hladilno napravo, pa se je neprevidno dotaknila električne žice in obležala na mestu mrtva. Pokojnica je bila doma iz Polja pri Podčetrtku. V Ameriko se je preselila pred 29 leti in si s svojim možem ustanovila lepo eksistenco. Rajnka je bila sestra mariborskega trgovca g. Franca Klajnskega. Pokojnici, ki je bila narodno-zavedna žena, blag spomin, njenim sorodnikom pa naše sožalje!

* **Nenavaden velik otrok.** V naselju Rakovi nogi v nevesinjskem srezu se je dva in pol leta stari sinko kmeta Čokorila tako nenavadno razvil, da tehta že 25 kg in da je velik kakor kak 10-letni deček. Oče tega otroka je prvotat velikan, mati pa je šibka. Ko je rodila tega otroka, še ni štela niti 16 let.

* **Smrtna nesreča pri vožnji drv.** Ko je tedni peljal posestnik Rupnik iz Loč iz svojega gozda proti domu drva, se je voz na nekem ovinku nagnil. Rupnika, ki je korakal ob vozu je silna teža tako pritisnila ob bližnje drevo, da je obležal mrtev s strtim košem. Rajnki zapuščia vdovo in dva otroka. Blag mu spomin!

* **Za poškodbami je umrla.** Na Vseh svetih se je pri Slov. Bistrici ponesrečila 24 letna Marija Sieglöva, hčerka upokojenega magistratnega uradnika iz Maribora. Padla je z motornega kolesa ter si natrla lobanjo. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico, kjer je

* **Klavno živino bodo streljali.** V maribor-

Zakaj je perilo na desni bolj belo?

Ker je perica za perilo na desni rabila boljše milo. Terpentinovo milo Zlatorog daje obilno gosto in belo peno, ki raztopi in izvleče iz tkanine vsako umazanijo. Z malo ročnega dela postane perilo kot da je novo, snežno belo in duhteče.

Zlatorog TERPENTINOVNO MILO

ski klavnicarji se je vršilo dosedaj pobijanje govedi na način s sekuro. Živali so se pri tem po nepotrebnem mučile. Na seji ravnateljstva mestnih podjetij se je zdaj sklenilo, da se nabavi aparat za omamljenje goveje živine, ki se uporablja po drugih modernih klavnicah. Obstaja iz naprave, s katero se izstrelji živinčetu skozi čelo v možgane jeklena ost, ki ga takoj in brez mučenja usmrti.

* **Tovorni avtomobil se je vnel.** V noči na nedeljo je pripeljal šofer Emil Reitter z novim tovornim avtomobilom premogokopne družbe Bela-Motnik premog iz Motnika v Celje. Zaradi pozne ure je postavil avtomobil na prostor za avtomobilsko delavnico g. Ožka v Levstikovi ulici in šel domov v Zavodno. Zgodaj zjutraj pa se je avto nenadno vnel. V trenutku je bil ves sprednji del avtomobila v plamenih. Na pomoč so poklicali celjske gasilce, ki so pogasili ogenj.

* **Davica razsaja.** Mrzlo in mokro vreme je povzročilo, da se je začela ponekod širiti davica in zahtevala že več žrtev med mladino.

* **Neznan obešenec na veji.** V nedeljo zjutraj so našli v Mariboru za Birtičevo gostilno ob Dravi na drevesu obešenca, ki ga nihče ni mogel prepoznati. Truplo je bilo že mrzlo. Po policijskem ogledu so prepeljali truplo v mrtvašnico na Pobrežju. Pri obešencu niso našli nobenih listin, iz katerih bi se dalo ugotoviti njegovo ime. Je mlajši človek, 24 do 26 let star, srednje postave, kostanjevih kodrastih las, rjavih oči,

zdravih zob, oblečen v temnoplavo obleko, kratko zimsko suknjo, nizke črne čevlje, svilenorožasto srajco brez ovratnika, klobuk rjave barve, kupljen pri tvrdki Adamič, suknja pa je znamke »Triglav« iz Kranja. V žepu je imel 101.50 Din denarja. Š

* **Velike poneverbe pri »Naprednosti«.** Lani so pri mariborski »Naprednosti«, reg. pomožni blagajni, ki se je pečala s posmrtninskim zavarovanjem, izvršili revizijo strokovnjaki po naročilu banske uprave. Revizija je ugotovila razne nerednosti, ki so bile povod, da je banska uprava odredila razpust te blagajne in njeno likvidacijo. Kako na mestu je bil ta ukrep, je pokazala likvidacija, v teku katere so bile odkrite poneverbe, ki gredo v velikanske vsote na škodo blagajne in njenih članov. Likvidatorji so bili zaradi tega primorani izročiti ves material državnemu tožilstvu v nadaljnje poslovanje. Mariborska javnost z veliko napestostjo pričakuje nadaljnega razvoja te zadeve.

* **Posebne vrste junak** je 40 letni Janez Istenič s Kovškega vrha pri Vrhniki. Študiral je po raznih ječah že več let. Kot drzen skakač se je izkazal 15. oktobra, ko ga je mlad orožnik vedel z jutrnim gorenjem v ljubljanske zapore iz Kranjske gore. Ko je vlak privozil do št. Vida nad Ljubljano, je Janez skočil skozi okno drvečega vlaka. Močno se je pobil po glavi in rokah. Nekaj dni se je klatil okrog, nato so ga prijeli pri Dobrovi

Gabriel Scott:

SIVKA

Preveč Boris Rihteršič

»In če Zvitorepka res pride, ko se midve tu mastiva.«

»Da, zdi se mi, da bi se njej slabše godilo kakor nama: V nizkih hodnikih tu pod zemljo ne more pokoncu stati. Iztegniti se mora in se plaziti po trebuhu. Zato se tudi ne more obrniti, dokler ne pride v kakšno sobo. So-dim, da bi ji midve zasolili obed in da bi bila vesela, če bi prišla z zdravo kožo iz jазbine.«

Znan je pogovor: »Če govoriš o volku, njegov rep ni več daleč.« Ta pogovor se dostikrat uresniči. Tudi to pot se je. Sicer ni prišel volk, ampak njegova tovarišica, lisica. Komaj je Sneženka povedala svoje besede do konca, že se je začelo kopaње po hodnikih.

»Pst!« je dejala Sivka in dvignila šapo.

Pridržali sta sapo in prislühnili. Res, tam je nekdo razločno kopal. Čulo se je, kakor bi se plazil po trebuhu naprej. Presketalo je po tleh in drsenje se je dourlo razločilo.

»To je Zvitorepka,« je šepnila Sneženka. »Toda nič se ne boj, bova že napravili, da bo vse v redu!«

Preden je Sivka mogla doumeti, kaj nje-na tovarišica namerava, se je Sneženka že postavila k steni ob koncu rova na prežo in pripravila kremplje. Sivka ni marala za njo zaostati in zato se je postavila na drugo stran. Tako sta obe stali in čakali z dvignjenimi šapami in iztegnjenimi kremplji. Če bo pomolila Zvitorepka svoj nos iz rova, se ji bo zgodilo desetkrat huje, kakor če bi ga vtaknila v osje gnezdo.

Tedaj se je začelo prasketanje prav blizu. — Toda potem je spet vse za trenutek utihnilo in ni bilo slišati niti glasu. Sneženka in Sivka sta se spogledali. Kaj naj vendar to pomeni?

Ali je mar zločinka zavohala, da ji preti nevarnost?

Tedaj pa se je iznenada pokazal koničast smrček. Opredoval je nezaupno na obe strani, toda še preden ga je mogla lastnica potegniti nazaj, se je zasekalo deset kakor igle ostrih krempljev vanj in raztrgali so ga, da je bilo kar grdo gledati. Zvitorepka je strašno zatulila in se umaknila.

Tudi Sivka in Sneženka sta začeli kričati z združenimi močmi. Pri tem sta pihali, kakor dve strupeni kači, napihovali sta se in se vzpenjali, da so se jima skoraj iskre kresale iz dlake.

Brez dvoma Zvitorepka ni prvič prišla v jazbino na obisk, prav tako gotovo pa se ji ni še nikoli tako zgodilo kakor zdaj. Zato je izgubila veselje, da bi šla še dalje in se je takoj zadensko umaknila nazaj.

»Zdaj pa se morava obrniti,« je šepnila Sneženka. »Preden se bo lisica pripravila za napad, se bova že izmuznili skozi zadnja vrata.«

Odhiteli sta v ozek hodnik, ki je držal poševno navzgor in čez nekaj trenutkov sta bili že obe zunaj jazbine, še preden je prehodila Zvitorepka pol poti. Zdrveli sta skozi gozd daleč stran. Kakor veter sta se poridili med drevjem. Visoko nad njima so se lesketale zvezde in po mahu se je teklo tako čudovito mehko, v daljavi pa je migljala prijazna lučka — tja sta bili namenjeni.

PETNAJSTO POGLAVJE

V boj!

Bilo je že precej pozno, ko sta naposled prišli na cilj.

Hišna vrata so bila že davno zaklenjena, toda okno, kjer je gospa stanovala, je bilo še razsvetljeno. Tako sta vedeli, da je doma.

Sneženka je bila v enem skoku na oknu in je pritisnila glavo na steklo.

»Mijav!« je rekla z najprijaznejšim glasom.

»Hov, hov!« je bil odgovor znotraj.

»Mijav«, je rekla Sneženka še enkrat. »Nič ni posebnega, samo jaz sem.«

Znotraj je spet zalajalo:

»Hov, hov!«

»No, no?« je vprašal začuden glas in velika senca se je pokazala na zastoru. »Ali ni bila tu neka mačka?«

Roka je potipala med rože na oknu in takoj nato se je pokazal star, naguban obraz za šipami.

»No, saj pravim«, se je iznova začelo. »Ali ni to naša Sneženka? Da, le počakaj, takoj pridem — —!«

Obraz je izginil, dvoje lesenih cokelj je pridrselo po hodniku in slišali sta, kako je nekdo odrinil zapah.

Ključ se je obrnil.

Pred vrati je stala gospa s svetiljko v roki in tako vesela je bila, da se ji je obraz kar razlezel.

»Dober večer, Sneženka! No, no, saj sem zmerom rekla, da take mačke, kakor si ti, ni na vsem svetu!«

In ko je zagledala Sivko:

»Kaj, tako srčkano muco si privedla s

orožniki. Na Jesenicah je izvršil dva vloma. Bil je pred malim kazenskim senatom v Ljubljani obsojen na 1 leto in 6 mesecev robije ter v izgubo državljanских pravic za tri leta.

* **Zaradi uboja** se je zagovarjal pred malim kazenskim senatom v Mariboru 50 letni Franc Jurjevič iz Kolanjske. Obsojen je bil na 4 leta in 10 mesecev strogega zaporu ter 4 letno izgubo častnih državljanских pravic.

* **Poklicni vlomilec.** Pekovski pomočnik 27 letni Janez Smrčan iz Cerknice je že poklicni vlomilec in tat. Pred okrožnim sodiščem je bil obsojen na eno leto strogega zaporu in 120 dinarjev denarne kazni ali še dva dni zaporu, ker je letos junija vlomil v podstrešje neke hiše na Poljanski cesti.

* **Krvavi durek.** V Slivnici pri Mariboru so pri nekem posestniku vrgli dureka. Igra je trajala pozno v noč in je igraška strast, četudi niso igrali za denar, okoli polnoči priklopala do viška, ko je zaboden v hrbet obležal 20 letni Janko Kristan. Kristan se bori v mariborski bolnišnici s smrtjo.

* **Bitka na Dravskem polju.** V obširnem lovskem revirju Račje-Prepole je 11 divjih lovcov napadlo lovškega paznika Franca Kirbiša iz Prepol, ki je dobil v noge več šiber in obležal. Napadalcu so pobegnili. Orožniki že imajo pravo sled.

* **Med potjo iz ječe je vlomil v cerkev.** V soboto je v cerkvi sv. Nikolaja v Litiji vlomil neki potnik v cerkveni nabiralnik. Mladenič je prišel v cerkev, ko ni bilo nikogar v njej. Opazil pa ga je cerkovnik g. Kačina. Ker je bil neznaneč ves strgan in se je sumljivo obnašal, je velel svojemu vajencu Vinču Kastelcu, naj se neopaženo spusti v cerkev in naj popazi na neznanca. Kastelic je prišel v cerkev prav v trenutku, ko je tučec že z močnim železjem trgati puščico z zidu. Kastelic je takoj poklical cerkovnika in oba sta se postavila vlomilecu po robu. Tujec pa je planil iz cerkve in zbežal po mostu proti Gradu. Zasedovalca sta hitela za njim. Ko je begun skušal uiti čez železniški tir proti hosti v Gradu ga je zadržal službučič železničar. Kmalu so dospeli orožniki in ga aretirali. Zilovec je doma iz Stare Loke na Gorenjskem. Piše se Ravnihar Ernest. Za sboj ima kaj pisano življenje. Še nedavno je bil gost sodnih zaporov v Petrinji v savski banovini, kjer je zaradi tatvine sedel pol leta.

Izpustili so ga 3. t. m. Mladenič se je moral zaradi pomanjkanja denarja napotiti domov, kakor je izpovedal. V Litiji, kjer je ogledoval Batovo trgovino s čevlji, si je zaželel novih čevljev. Brž se je odločil, da si poišče denar v litijski cerkvi. S pomočjo železja, ki ga je imel s seboj, je skušal odtrgati nabiralno puščico, a so ga zasačili.

* **Po smrti razbojnika Franceta Omerze.** Orožniška komanda v Ljubljani je prejela poročilo o raztelesenju Omerzovega trupla. Iz poročila je razvidno, da si razbojnik ni sam vzel življenja, temveč je bil zadet od strele iz orožnikove puške. Ko se je Omerza skušal rešiti z begom, a je opazil, da ne uide, je sicer naperil samokres proti sebi, a prav takrat ga je pogodil strel iz orožnikove puške. Pri raztelesenju so našli kroglo v glavi. Omerza je malo pred svojim žalostnim koncem poizkusil vlom v šolo v Pernovem pri Veliki Pirci. Z njim je bil tedaj neki mlad okrog 30 let star pajdaš, bivši delavec v Dola pri Hrastniku, ki ga zdaj policija z vso vneto išče.

* **Zaradi ljubezni vas v plamenih.** Zaradi lepega dekleta je te dni skoro pogorela Kumara vas na Kočevskem. Vročekrvni vaški mladenič Henrik W. iz Kumare vasi se je zaljubil v sosedovo lepo Rezičko. Ker je fant siromašne, je dekletov oče nasprotoval tej zvezi in naposled je tudi Rezička začela fanta odbijati. Vročekravnega fanta je to tako razburilo, da je postal nasilen in začel žugati očetu in dekletu z maščevanjem. Precej časa se ni nihče zmenil za njegove grožnje. Smatrali so ga pač za zavrnjenega ljubimca, ki se bo slej ko prej pomiril. Fant je tudi govoril, da bo zažgal hišo, ki ga ne mara, in se potem obesil. One noči so v Kumari vasi divje tulili vsi psi. Posestnik, ki se je zaradi tega zbudil, je šel gledat, kaj je, a ko je odprl vrata, je prestrašen odskočil, zakaj tik pred hišo je v visokih plamenih gorel senik. Začel je klicati na pomoč. Vzlic temu, da so gasilci in sosedje takoj prihitali gasiti, se je dal samo deloma omejiti požar. Zgoreli so vsega skupaj štirje skednji. Delno je ta škoda krita z zavarovalnino. Po požaru, ki je ogražal vso vas, so se vsi seveda spomnili groženj zaljubljenega fanta in obvestili o tem tudi orožnike. Orožniki so prišli pravčasno po njega. Prav v tistem

casu si je skušal fant vzeti življenje. Odpejali so ga v zapore kočevskega sodišča.

* **Obsodba zaradi pretepa.** Na letošnji Veliki četrtki so se v Sevnici ob Muri do krvi stegli 22 letni delavec Jurij Pomberger, 24 letni Alojzij Pomberger, 51 letni Alojzij Nikl in 21 letni Domenik Pahernik. Te dni so se vsi štirje morali zaradi tega spopada zagovarjati pred mariborskim okrožnim sodiščem. Ker se v teku preiskave ni moglo pojasniti, kdo je glavni krivec, so bili vsi štirje obsojeni. Prvi obtoženec je dobil en mesec strogega zaporu, drugi 10 dni zaporu pogojno za dve leti, tretji 300 Din denarne globe ali pet dni zaporu pogojno eno leto, četrti obtoženec pa 200 Din globe ali štiri dni zaporu pogojno za eno leto.

* **Huda obsodba nemške redovnice.** Berlinsko deželno sodišče je zaključilo razpravo proti Ani Schröderjevi, prednici samostana Naše ljube gospe v Mühlhausenu ob Renu. Obtožena je bila tihotapljenja deviz. Obsodba je bila izredno ostra. Prednica Schröderjeva je obsojena na deset let ječe, deset let izgube častnih pravic in denarno globo 250.000 mark. Poleg tega so zaplenjeni v korist države zaseženi vrednostni papirji v vrednosti 96.000 holandskih goldinarjev in 625.000 mark. Za plačilo sodnih stroškov in globe mora po izreku sodišča jamčiti samostan.

* **V pijanosti je ubil prijatelja.** V Socki pri Novi Cerkvi se je pripetil žalosten dogodek. Pozno v noči so se vračali fantje, med njimi vojaški dopustnik Ivan Dolar od obrezovanja repe. Dolar je hotel poklicati še svojega brata, o katerem je mislil, da je pri posestniku Mihju Senegačniku. Napotil se je s svojimi tovariši k Senegačniku hiši in klical zunaj stoječ brata. Takrat pa je stopil iz hiše čisto pijan 20 letni Senegačnikov svak Miha Senič. Približal se je gruč fantov in klical vsakega po imenu. Naposled je pristopil k Dolarju ter z besedami: »Ti si pa izlančkov Janez« zasadi z vso silo nož v vrat, da je rezilo presekalo odvodnico in prodrlo do pljuč. Nato se je brez besed vrnil v hišo. Fantje so obstali okameneli, ko je šinil Dolarju curek vroče krvi iz vratu. Ranjenec se je zgrudil in v nekaj minutah izdihnil. Ubijalec se je potem še povrnil iz hiše ter grozil fantom, ki so nosili mrtveca, snet z nočem. nato pa so mu fantje vzeli morilno orožje. Kmalu so

seboj? No, če znaš prav tako dobro loviti, kakor si srčkana, mi boš res od srca dobrodošla, saj se je zdaj zaredilo toliko podgan, da moram zvečer jemati polena s seboj v posteljo, da lahko vržem kaj za njimi!

»Hov«, se je oglašil Klavž za njo. Naščeperil se je in pokazal zobe. Zdaj pa je bila gospa njegovega lajanja že sita. Pošteno ga je oštela in mu ukazala, naj se vrne v kot.

»Tako leži, drugače bo palica pela«, mu je zagrozila.

Tako prijazne stare gospe Sivka še svoj živ dan ni videla. Ko sta prišli v sobo, je dobila vsaka veliko skledico mleka in velik kos potice, ki jo je bila gospa sama spekla. Potem jima je pripravila imenitno mehko posteljo na svojem najboljšem stolu, ki ga je potisnila v topel kot. Pri tem je obe brez prestanka hvalila.

»To je pa res sreča, da sta prišli«, je rekla. »Nisem vedela, kaj bi bilo drugače z menoj. Tako stara in polomljena sem že, da se komaj še vlečem po sobi, drugače bi bila že davno prišla po Sneženko. Če ne bi imela še Klavža pri sebi, bi me podgane nekega lepega dne pri živem telesu snegle. — Zdaj pa upam, da jih bosta kar se da polovili in pobili. Pri večini vrat so že mačje luknje, tako da se bosta lahko izprehajali po vsej hiši. Večno vama bom hvaležna, če bosta meni, stari ženic, vsaj za nekaj časa pomagali do nočnega miru.«

Sivka in Sneženka sta razumeli slednjo besedo. Udobno sta ležali na njenem stolu, predli dreto kakor za stavo in gledali ženo s svojimi velikimi rumenimi očmi.

»Kar mirni mi bodite«, sta si mislili, »če bi hotel lenariti, ne bi bili prišli sem.«

»Ali ne bova kmalu začeli«, je čez nekaj časa vprašala Sivka.

Mikalo jo je že, da bi poizkusila svoje kremplje.

»Da«, je odvrnila Sneženka, »samo toliko morava še počakati, da bo vse v hiši tiho.«

Nad sobnim stropom je nekaj zaropotalo.

»No, no«, je rekla gospa, »le počasi! am goril! Če bi bila nocoj namestu vas, bi se vsekako malo drugače vedla. To mi lahko verjameš, svojat podganja.«

Potem je pokimala Sneženki in Sivki in se začela počasi slačiti. Položila je svoje lezene coklje lepo pred posteljo in obesila nogavice čez stolovo naslonilo, nato pa je zlezla v posteljo in si privezala pod vratom nočno čepico.

»Lahko noč«, je rekla in upihnila luč. »Če bi vama lahko pomagala, bi to prav rada storila, toda, saj vem, najbolje bosta vse sami opravili.«

Zdaj je bilo že docela tiho v sobi, samo Klavž je časih zasmrčal v svojem kotu, sicer pa ni bilo čuti glasu. Tedaj je Sneženka dvignila glavo, pokazala kremplje in se pretegnila.

»Zdaj se pa začne«, je šepnila in skočila neslišno na tla.

»Le pojdi za menoj!«

Po teh besedah se je splazila skozi mačjo luknjo.

SESTNAJSTO POGLAVJE

Strašna bitka

V taki stari hiši je mnogo čudnih kotičkov. Omare in skrinje so ob straneh, povsod vodijo stopnice, stare tužne in rjaste pe-

či leže povsod, kotel za varjenje piva, ognjišča, peči za peko, nekakšno kolo in naposled zgoraj parna, kjer leži vsakovrstna navlaka, starine in druga ropotija. Tu so se šle lahko podgane skrivainice, tekale so med stenami sem in ajt, skakale čez zaboje, omare in okrajke, da je ropotalo in treskalo po vsej hiši. Tu so se lahko tudi pretepe pale ali pa so v miru in pokoju gradile svoje gnezda. Tako podstrešje je za vse mogoče reči uporabno. Tu so imele veselice in posvetovanja, tu so se med seboj krale, če niso imele nobenega pametnejšega opravka.

Sneženka se je splazila kar naravnost po stopnicah, ki drže na podstrešje, in Sivka ji je za petami sledila. Tako tiho, tiho sta stopali, tako mehko sta postavljali šapice, kakor bi bile obute v solne iz klobučevine. Bums! — je zadonelo nad njima; v stenuh se je začelo glodanje in med deskami in tramovi je bilo dirkanje in vrvenje, bums, bums! Slama in papir sta šumela in prasketala, in v nekem kotu pa je neprestano čivkalo in žvrgolelo.

Toda čim hujši je bil ropot, tem opreznjeje sta se plazili Sneženka in Sivka dalje. Stiskali sta se k tlem in se delali tako majhni in nizki, kolikor sta mogli, — naposled pa sta se zmuznili kakor dve kači skozi luknjo na podstrešje. Tam se je skrila vsaka za svoj zaboj in prežeče iztegnila vrat.

Sivka je videla v svojem življenju že obilo podgan, toda toliko skupaj kakor tu, jih ni še nikjer srečala. Kar v kopicah so teka le po podstrešju, lezle vzdolž ob stenah in plesale po kotih. Nekatero izmed njih so stale pokoncu kakor veverice in držale sprednje noge ob gobčkih, kakor bi z nji-

prišli orožniki, ki so ga aretirali. Z Dolarjem sta si bila vedno dobra in napadel ga je čisto brez vsakega vzroka. Edini povod je bila nesrečna šmarnica, katere se je napil.

* **Pokol pri stiskanju sadja.** Pri nekem posestniku v Vukovskem vrhu pri Jarenini so stiskali sadje. Navzočih je bilo več posestnikov in njih sinov. V razgovoru o neki pešpoti je prišlo med navzočimi do prepira in naposled pretepa. Po glavah so padala polena in udarjale sekire. S smrtonosnimi poškodbami so obležali na bojišču posestnik Karol Dajčer, njegov oče Franc Dajčer in posestnik Klum. Iz bitke je odneslo lažje poškodbe tudi več drugih. Orožniki imajo zdaj zadevo v rokah.

* **Namesto zajca obstrelil človeka.** Pri Sv. Juriju ob Ščavnici je bil večji lov. Pri lovu pa se je pripetila usodna nesreča. Neki lovec je namreč naperil puško proti bežečemu zajcu in po nesrečnem naključju so zrna zadela mariborskega mesarja Srečka Markolta. Zrna so se zarila globoko v jezik. Prepeljali so ga v mariborsko splošno bolnišnico, kjer so mu odstranili šibre iz jezika. Mož bo okrevail.

* **Morilec gluhanome deklice izročen sodišču.** Zagrebška policija je izročila sodišču sprevednika Cvijo, ki je v vlaku umoril gluhanome deklico Katico Srečecovo. Morilec še vedno zatrjuje, da je izvršil svoj zločin v veliki razburjenosti, ker je deklica vrgla proti njemu nekakšen oster predmet, ko jo je nagnal iz kupeja II. razreda. Odločno zanika, da bi ga bili vodili pohotni nagibi. Material, ki ga je policija zbrala proti njemu, pa govori seveda drugače.

* **Osleparjen splavar.** Aprila je prispel v Maribor splavar Ivan Gričnik in se seznanil s 36-letno branjevko Antonijo Petkovo. Ko se je Gričnik naslednjega dne zbudil, je opazil, da mu je zmanjkalo ves denar, ki ga je imel pri sebi. Tatvine je takoj osumil svojo novo znanko, ki pa ni hotela o tem ničesar vedeti. Mali senat jo je te dni obsodil na 4 mesece in 15 dni strogega zapor.

* **Velikopotezen tat.** Nedavno je kranjska policija aretirala brezposelnega natakarija Ignacija Razingerja, ki ima na vesti več tatvin in sleparstev. Razinger, ki je po rodu z Jesenic, je 2. t. m. prišel iz Ljubljane v Kranj, kjer je oplenil več trgovin. Posluževal se je

pri tem stare zvižace, da je pri nakupovanju blaga izmikal razno perilo in ga skrival pod suknjo z dvojno podlogo. Pri aretaciji so našli pri njem 36 parov svilenih ženskih nogavic, tri srajce in 107 razglednic. Vse te predmete so lastniki dobili nazaj. Poleg tega so našli v podlogi suknjice še 2000 dinarjev v bankovcih. Ta denar izhaja od izkupička prodanega blaga, ki ga je nakradel na isti način pri mnogih ljubljanskih tržakah.

* **Zagoneten umor pri Lendavi.** Nedaleč od Lendave so našli umorjenega posestnika in železničarskega delavca Jožefa Kepeta iz Gaberja. Umor se zgodil v nedeljo ponoči, ko se je vračal iz svojega vinograda. Orožniki so na delu, da razkrijejo zločin.

* **Uboj brez vzroka.** V nedeljo ponoči se je vračala večja družba iz nekega tako zvanega črnega vinotoča v Brezjah. Pred družbo sta šla 23letni Jože Mlakar iz Hošnice in 21letni Alojzij Spec iz Križece vasi. Naenkrat pa je Mlakar brez vsakega vzroka poignil dolg kuhinjski nož in ga zabodel Specu na levo stran prsi. Spec se je zgrudil in čez nekaj minut izdihnil. Sirovi ubijalec, ki je imel že mnogo opravka z oblastvi, je pri zaslišanju dejal: »Kar sem naredil, sem naredil«.

* **Pretep ob grobu.** Na pokopališču pri Sv. Martinu pri Vurbergu je prišlo ob grobu pokojne Ivanke Grušovnikove do dejanskega spopada. Obležala sta s poškodbami 16 letni Alojzij Lovrenčič in 17letni Jože Senekovič. Pri tem je napadalec poškodoval tudi spomenik na omenjenem grobu in se bo tudi zaradi tega moral zagovarjati.

* **Prostovoljni zapor starega čudaka.** Nekoliko slaboumni 75-letni preužitkar Anton Graff iz Stražgojncev pri Cirkovcih se je že pred tedni zaprl v svojo izbo in ne pusti nikogar blizu. Prej se je dobro založil s oiačo ter postavil v sobo sod. ki drži okrog 300 litrov vina. Poleg vina uživa samo kruh, ki mu ga mora sin dajati skozi okno. Čudak se niti za trenutke ne gane iz izbe iz katere se širi silen smrad. Ker je umobolen, bi ga morali vzeti v varstvo sorodniki.

* **Iz vlaka je padla.** Te dni zjutraj so bili reševalci pozvani na glavno postajo v Ljubljani, kamor je bila z gorenjskim vlakom pripeljana 22-letna Marija Tavčarjeva iz Labine, občina Cerklje, pristojna v Italijo. Peljala se

je v Ljubljano k zobozdravniku, iz nepojasnjenega vzroka je pa pri Škofji Loki padla iz drvečega vlaka in se nevarno pobila po glavi ter si tudi nalomila desnico. Reševalci so jo prepeljali v bolnišnico.

* **Po petih mesecih najdena.** 29. maja je brez sledu izginila 75-letna posestnica Helena Tomčeva iz Gozda nad Trzičem. Za staro ženo so poizvedovali na vse strani in jo iskali povsod, kamor je zahajala, vendar je niso našli. Zato so domnevali, da se je najbrž smrtno ponesrečila ali pa je morda postala žrtev zločina. Predzadnji ponedeljek popoldne so pa v gozdu na Kriški gori našli domačini razpadlo žensko truplo, ki se ga je držalo še nekaj cunj, po katerih so spoznali, da gre za pogrešano Heleno Tomčevo. Ugotovili so, da je takrat žena v gozdu nesrečno padla in se najbrž tako poškodovala, da se ni mogla več dvigniti. Ker ni bilo pomoči, je nesrečnica najbrž od lakote umrla.

* **Vlak je povozil očeta dveh otrok.** Na železniškem prelazu nad Zgornjimi Dupljami in Zadrage se je pred dnevi pripetila strašna nesreča, katere žrtev je postal 34-letni čevljar Zupan iz Spodnjih Dupelj. 31. oktobra popoldne se je peljal na kolesu proti Zadrage, hoteč v Retnje, kjer je hotel pomeriti čevlje. Prav ko je vozil čez železniško progo, je prihitel tržičan, ki je kolesarja podrl in ga vlekel s kolesom vred 26 m daleč po progi. Zupanu je prebilo lobanjo, hudo poškodovan je bil tudi po telesu in je nekaj minut po nesreči izdihnil. Pokojni Zupan je bil marljiv čevljar, ki je vzorno skrbel za ženo in dva otroka. Z nesrečno rodbino sočustvujejo vsi vaščani.

* **Auto je ubil vola.** Nedavno zvečer je gnil trgovec Tone Jakob iz Lanišča pri Šmarju skozi Višnjo goro več volov. Ko je prišla čreda do Hudega klanca pod Peščenikom, je privozil nasproti tovrni avto g. Viktorja Burnika iz Trebnja. Sofer je takoj zgrabil za zavoro, da bi preprečil nesrečo, toda zavora se je zaradi brzine in prevelikega klanca utrgala in avto se je zaletel v voa, ki se ni mogoče pravočasno umakniti. Udarec je bil silen. Volu je odbilo en rog in mu razklenilo križ. Tudi avto je bil tako poškodovan, da ni mogel nadaljevati svoje vožnje, temveč ga je moral odpeljati trgovec Simčič iz Stične s svojim tovrnim avtomobilom v mehanično delavnico v Stično. Ranjena žival pa je tako obupno tulila da se je razlegalo prav v Višnjo goro. Ker ni preostajalo drugo, je prišel mesar in žival zaklal. Že desetletja se pripravljajo, da bodo tu cesto prestavili, lani so inženjerji že trasirali novo progo, vendar pa do izvršitve ni prišlo.

* **Zaradi požiga lastne hiše** sta se morala zagovarjati pred mariborskim malim senatom 67-letna Marija Regvartova in njen 32-letni sin Matevž iz Stanošincev. Obtožena sta, da sta v noči na 24. oktobra lani zažgala lastno hišo, ki je bila zavarovana za 24.000 Din. Hiša je prišla na dražbo in je zgorela tik v noči pred dnevom dražbe. Mali senat pa se ni mogel prepričati o krivdi in ju je oprostil. Pač pa je bil Matevž Regvart obsojen na osem mesecev strogega zapor, ker je pri plačilu zavarovalne vsote izvršil neko predrugačenje zneska na poštni nakaznici.

* **Vlom v železniško skladišče.** Nedavno ponoči je bilo vlomljeno v železniško skladišče na postaji v Močkaljencih. Tatovi so strli vrata in odnesli zaboj s 40 kg cikotije, ki je bila last trgovca Mikla Vladimira od Sv. Marjete. Razen tega so odnesli tudi mnogo specerijskega blaga, ki je bilo last železniškega službenca Ploha Avgusta. Blago je dospelo iz Maribora in je bilo čez noč spravljeno v skladišče. Pastirji so naslednjega dne nedaleč od postaje našli razbiti zaboj in raztreseno cikotijo, v nekem grmovju pa tri papirnate zavitke s pšeničnim in koruznim zdrobom in zavitek sladkorja. Vlomilci so stikali tudi po predalih pisalne mize za denarjem, ki pa ga niso našli. Vlomilce zasledujejo orožniki.

* **Samomor 11 letnega dečka.** V Čači vasi blizu Rogaške Slatine je predzadnji ponedeljek ušla krava 11-letnemu Viktorju Č. v so-

mi jedle, druge pa so stale na zadnjih nogah in lovile vrv, ki je bingljala od stropa. Dve sta se trudili z ovčjo kožo in jo tako težko vlekli, da sta se morali po trebuhu pomikati dalje. Ena je privarila prazno, okroglo škatlo za presno maslo; šla je po dveh nogah in z drugima dvema je potiskala škatlo dalje, kar so ji dale moči. Ena je spet kazala svoje umetnije v plezanju po vrvi ali tako nekako. Plesala je po naslonilu starega stola in še malo se ji ni vrtelo v glavi. Druga je spet igrala tesarja, ker je žagala in skoblala mogočen tram. Skoraj vse so bile velike in debele, da bi se človek kar zgrozil. Najdebelejši pa je bil tesar. Njegov hrbet je bil tako širok kakor hrbet šesttedenskega psa, in iveri, ki jih je klal, so bile debele kakor užgalice.

»Tu ostatni,« je šepnila Sneženka, »potem se bom splazila zadaj na drugo stran in dobila jih bova v sredo!«

Kakor jegulja se je zvilala med nekaj velikih sodov in brez šuma izginila v temi.

Sivki se je zdelo, da je poteklo neizmerno dolgo, preden je prišla Sneženka tja, kamor je bila namenjena.

Neprestano je strmela v tesarja in ga merila od glave do repa.

»Zaradi mene si lahko močan, kolikor hočeš biti,« si je mislila, »ne bojim se te pa prav nič!«

Podgana s škatlo za presno maslo je zaslala med kup opeke in ni mogla niti za korak dalje, čeprav se je trudila, da bi odrinila opeko in popravila pot. Tisti, ki je imela ovčjo kožo, ni šlo tudi nič bolje. Prišlo ji je sicer več podgan na pomoč, toda vsaka je vlekla na svojo stran. Najpametnejša

med njimi je bila tista, ki je sedla na sredo kože in jo začela glodati. Pustila je, da so jo štiri druge vlekli sem in tja in se ni prav nič menila za vse njihove napore. Kolikor je mogla, se je najedla kože, druge je pa pustila, da so se prepirale in kričale...

Zdajci je opazila Sivka dve lesketajoči se piki na drugem koncu podstrešja. Prav tedaj je tudi podgana na stolovnem naslonilu presunljivo zažvižgala in telebnila na tla. To je moral biti znak za nevarnost, kajti, ena, dve, tri, je podstrešje oživel. Po kotih je kar mrgolelo podgan, z vseh robov so skakale, pa niso mogle odkriti svojih lukenj.

Nekatere so hotele iti sem, druge tja. Ena je zlezla pod star, razgrizen časnik, druga se je skrila v razbit vrč. In nekaj jih je brez glave skakalo sem in tja in niso vedele ne kod ne kam...

Toda preden je še mogla katera izmed njih uiti, je skočilo nekaj velikega belega v sredo med nje.

»Rsk!« se je čulo. »Rsk! Rsk!«

Sneženka je začela lov. Treščila je v sredo trope, udarila s šapo tu, ugriznila tam in delala tako dolge skoke, da je bila povsod hkratu. Nič ni podganam pomagalo, da so se poskušale pred njo skriti. Sneženkine velike, zelene oči so vse videle. Zk! je švignila njena šapa skozi časnik in zadela pod njim skrito podgano naravnost na tilnik, in čop! si je ulovila drugo iz vrča.

(Dalje prihodnjič).

sedno ozimino, zaradi česar jo je potem začelo nevarno napenjati. Deček se zaradi tega ni upal k strogi materi in je iz strahu pred kaznijo segel po vrvi in se obesil na slivo nedaleč od doma.

✱ **Vsa domačija v plamenih.** Iz neznanega vzroka je predzadnji terek zvečer začelo goriti gospodarsko poslopje Antona Stranjšaka, posestnika v Zbigovcih pri Gornji Radgoni. Vsi domači so bili odsotni od doma in zaposleni pri sosedu. Ker je bilo gospodarsko poslopje s hišo pod eno streho, in to slamnato, je ogenj zajel vse. Na kraj nesreče so prihiteli gornjeradgonski gasilci z motorno brizgalno in udarila z roko po glavi, da se je zgrudila nedobivati vodo iz oddaljenega ribnika sosedu Martina Ritonje. Je gašenje v redu funkcioniralo in je gasilec uspelo rešiti vsaj stanovanjske sobe hiše. Škoda je tem obširnejša, ker je imel posestnik Stranjšak shranjene na podstrešju hiše vse letošnje pridelke. Zgradbi sta bili zavarovani le za majhen znesek.

✱ **Soseda je usmrtil.** Pred malim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal 24 letni oženjeni posestnik Franc Osek iz Cerovca pri Rogaski Slatini zaradi uboja. Dne 11. oktobra ponoči je Osekov sosed Franc Kores ustavil Osekovo ženo Julijano, ko je šla po Koresovem svetu. Rekel ji je, da ne sme hoditi po njegovem zemljišču, ter jo sunil v prs in udaril z roko po glavi, da se zgrudila nezavestna. Osekova je poklicala na pomoč svojega moža. Franc Osek je prišel s koso v roki in stopil h Koresu. Ko je Kores vprašal Oseka: »Kaj boš napravil?«, je Osek s peto kose udaril Koresa po glavi in mu prekal lobanjo. Kores je tri ure pozneje izdihnil zaradi krvavitve možganov. Osek je priznal svoje dejanje in izjavil pa je, da ni imel namena Koresa usmrtiti. Osek je bil obsojen na tri leta robije, izgubo častnih pravic za dobo treh let in na plačilo 800 Din povprečnine, stroškov kazenskega postopanja in odškodnine Koresovi družini za zdravnika in za pogreb.

✱ **Zločinski napad na orožnika.** Službujoči orožnik, ki je spremljal vlak iz Kočevja do Grosuplje, bi bil skoro postal predzadnji nedeljo žrtev zavratnega napada. Ko se je vlak ustavil na postaji Žlebiču, je orožnik izstopil, ko je hotel spet stopiti v vlak, je slišal za svojim hrbtom klic: »Ti si tisti, ki si me ovadil!« V trenutku se orožnik ni niti zavedel, komu so bile te besede namenjene, naenkrat pa sta ga od zadaj prijeli dve močni roki in ga hoteli potisniti pod kolesa vlaka, ki se je že začel premikati. V smrtnem strahu je orožnik dvakrat sunil proti napadalcu, ki je zadet malo popustil, a mu je potem še nekdo priskočil na pomoč in sta potem dva napadalca spet suvala orožnika pod vlak. Orožniku je v zadnjem trenutku priskočil na pomoč sprevednik, ki je opazil, kaj se dogaja. Enega napadalca je sunil v stran, drugega pa se je bil medtem orožnik že sam osvobodil. Potem sta napadalca pobegnila a so ju orožniki že drugi dan izsledili v okolici Ribnice.

Blaznikova »Velika Pratika« za leto 1936 je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarju J. Blazniku nasl. Ljubljana, Breg 10 in v vseh večjih trgovinah. Ta nas najstarejši slovenski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike »Poklon Modrih«.

✱ **Po strašni smrti mladega cigana.** Te dni so v Škofji Loki položili v grob, ki je umrl zaradi udarcev mestnega stražnika. Uvedena je najstrožja preiskava. Stražnika ki so ga orožniki aretirali, obsoja vsa javnost. Lenart Rajnhard je bil sicer na srečo bolan, smrt pa so izzvali mnogoštevilni okrutni udarci. Ugotovilo se je tudi, da na glavi ni bil poškodovan in da mu hrbtenica ni bila zlomljena, kakor so nekateri domnevali.

✱ **Osumljen, da je ponarejal denar.** Ko so te dni pri nekem želarju v Slavčini, občina Juršinci, prekrivali slamnato streho, so krovci naleteli na podstrešju na cel šop bankovcev. Ugotovili so takoj, da gre za ponarejen denar, zato so obvestili orož-

nike v Juršincih. Orožniki so dognali, da jih krepil. Druga rastlina, ki obiluje na vrtih v našem vrtu je paradižnik. Posebno zadnja leta se je pri nas paradižnik tako udomačil, da bo kmalu zavzel prvo vlogo kot prikuha poleg krompirja.

Dvoje zeli bi se omenili, ki se vsilujeta v vsak vrt, vendar sta pa prav dobri zdravili. To sta slak in plešec. Čaj iz slaka je prav ceneno, a dobro domače čistilno sredstvo pri zapeki. Plešec pa je poznan in cenen zaradi svoje odlične lastnosti, da ustavlja krvavitve, od koderkoli si bodi. Še enega gosta nadležnega imamo, ki sicer ne prestopi ponavadi našega vrta, temveč ostane v meji, oziroma v plotu, saj tvori marsikje že plot zase, namreč kopriva. Kopriva, čeprav tako zaničevana in preganjana, je vendar le prav zdravilna rastlina. Njene korenine kot čaj skuhan uporabljajo s pridom za umivanje glave, njeni pekoči listi pa služijo revmatikom za sicer hudo, a učinkovito zdravilo.

ZDRAVSTVO

Rastline naše zdravje

Naše mamice kaj skrbno nabirajo kamilice, da imajo blažilo pri črevesnih težkočah njih samih in otročičev. Ob porobkih gred cveti po naših vrtovih tudi mak. Bližnji sorodnik tega je eno najboljših zdravil in to lažil človeštva. V orijentu — že v naši Macedoniji — gojijo na debelo mak za pridobivanje opija. Opij je posušeni mlečni izcedek iz glavic zelenega maka. Iz opija izdelujejo čiščeni opij, ki služi za zdravilo pri hudih črevesnih in živčnih boleznih. Opij je tudi sirovina, iz katere pridobivamo morfin, zdravilo, brez katerega si danes zdravniške vede sploh ne moremo misliti. Nele, da pričara morfin zbedenemu bolniku težko pričakovani spanec, on je tudi zadnje tolažilo bolečin za neizlečljivo bolne, posebno na želodnem raku.

Tudi več vrst lilij in njim podobnih rastlin nahajamo po naših vrtih. Zdravilni sta dve, namreč perunika (Iris) tudi napačno imenovana mečevka, ki je zgolj iz nemške Schwertlilie povzeto, dočim je ime perunika praslavansko, saj izvira naravnost od božanstva Slovanov Peruna. Njeno korenino uporabljajo za zobni prašek, zaradi prijetnega duha po vijolicah. Prav vsem materam bo nemara znana vijolična korenina, ki jo dajejo malim otrokom, ko dobivajo zobne žvečile. Kakor vidite, nima ta takozvana vijolična korenina nič opraviti z navadnimi vijolicami. Druga lilija, katero uporabljamo za zdravje, je bela lilija (lilium candidum). Njene cvete namakamo v olju in uporabljamo to olje za mazanje opeklin. Ko smo že pri opeklinah, naj omenim še najnavadnejšo rastlino našega gospodarstva, ki je najboljši pripomoček pri opeklinah, to je krompir. Čim smo se opekli, narežemo ali še boljše nastržemo svežega krompirja in obložimo opečen ud z njim. Po preteku nekaj minut, ko se krompir segreje, ga nadomestimo z drugim. Če smo hitro ravnali, nas po preteku dobre četrt ure tako nakladanje krompirja obvarje pred vsemi posledicami opeklin. Krompir pa ni le zunanje zdravilo, temveč tudi kot notranje zdravilo neprecenljive vrednosti, saj se je že večkrat dogodilo, da so ga v ledenih puščavah Aljasko iskanci zlata dobesedno odtehtavali z zlatom. Kdor je čital Londonovega: Kristofa Dimača naj ve, da je tisto o krompirju resnica. V krajih z dolgotrajno zimo poide namreč pogosto vsa zelenjava ter se hrani jo ljudje le z mesom in kruhom. Čim pa se človek dalje časa hrani s takimi enostranskimi hranili, in mu manjka zelenjave, nastopi bolezen, imenovana skorbut. Glavni znaki te bolezni so: vnetje dlesni in gnojenje; kot posledica tega gnojenja se prične zobje majati in izpadejo. Bolnik popolnoma shira in za splošno oslabelostjo umrje. En sam krompir more takega bolnika rešiti pred smrtjo. Zdravila snov, ki pride tukaj v poštev, spada k veliki skupini vitaminov. Tako imenujemo snovi, katerih sestave pozblje še ne poznamo, pač pa vemo, da morajo biti v naši hrani, sicer nastopijo hude bolezni. V našem vrtu imamo še dvoje drugih rastlin vitaminoscev. To je na primer korenje. Za različne kraste je kaj navadno ljudsko zdravilo nastrgano korenje, zmešano s smetano. Zanimivo je, da rabijo zdravniki za razne kožne bolezni ribje olje, ki vsebuje iste vrste vitaminov kakor korenje. Pa tudi za notranjo uporabo je prav izborno zdravilo. Sok, ki ga iztisnemo iz nastrganega korenja, vkuhamo prav kakor malinovec, katerega hranimo v dobro zaprtih steklenicah. Za male otroke in rekonvalescente po hudih boleznih je ta sok eno najboljših

taminov v našem vrtu je paradižnik. Posebno zadnja leta se je pri nas paradižnik tako udomačil, da bo kmalu zavzel prvo vlogo kot prikuha poleg krompirja.

Dvoje zeli bi se omenili, ki se vsilujeta v vsak vrt, vendar sta pa prav dobri zdravili. To sta slak in plešec. Čaj iz slaka je prav ceneno, a dobro domače čistilno sredstvo pri zapeki. Plešec pa je poznan in cenen zaradi svoje odlične lastnosti, da ustavlja krvavitve, od koderkoli si bodi. Še enega gosta nadležnega imamo, ki sicer ne prestopi ponavadi našega vrta, temveč ostane v meji, oziroma v plotu, saj tvori marsikje že plot zase, namreč kopriva. Kopriva, čeprav tako zaničevana in preganjana, je vendar le prav zdravilna rastlina. Njene korenine kot čaj skuhan uporabljajo s pridom za umivanje glave, njeni pekoči listi pa služijo revmatikom za sicer hudo, a učinkovito zdravilo.

Slabokrvni bolniki kupujejo drago železo no vino — ki jim pogosto pokvari zobe —, na spinačo pa pozabijo, ki ima našemu telesu vžitno železo. Pa še kar dvoje sort jo imamo: navadno in novozelandsko. Naj bi ne bila tako redko na naših mizah. Painex peler je priljubljeno mazilo zoper revmatične bolečine. Redko kdo pa ve, da je glavna sestavina tega, hudega leka žgoča paprika.

Previdnost pri noši galoš

Rabo gumijastega obuvala mnogi zavračajo. Baje pomehkuži človeka in je njegovemu zdravju škodljivo. Ti očitki niso brez podlage. Kdor je dolgo časa rabil takšno vrhne obuvalo in ga potem nenadno opusti, je lahko opazil da ga zdaj na mrzlih tleh zebe, medtem ko se to prej, ko gumijastega obuvala še ni poznal, ni dogajalo. Kdor nosi gumijaste čevlje le včasih, lahko ugotovi, da se mu noge pri tem bolj pote kakor sicer.

Gumijasto obuvalo ima torej svoje napake. Toda te se dajo zelo omejiti tako da postanajo gumijasti čevlji pri pravilni rabi zdravju celo koristni. Čuvajo nam noge pred mrazom in vlago in so potem nujno potrebni vsem, ki so podvrženi prehladu. Ob mokrem vremenu so obutev zelo umazane in velik del te umazanosti se potem navzlic vsemu čiščenju in brisanju prenese v stanovanjske in delovne prostore, kar gotovo ni brez pomena v zdravstvenem oziru. Mnogi nosijo gumijasto obutev prav iz tega razloga. Druge prednosti te obutve so nadalje te, da nam hoja telesa tako ne treso, da stopamo po gladkih tleh varneje in da je končno tuči ropot pri hoji vse manjši, česar nam tudi ni treba prezirati.

Potrebno pa je, da gumijasto obuvalo nosimo pravilno, zlasti le v vlažnem vremenu. Pod nobenim pogojem ga tudi ne smemo nositi v sobah ali zakritih in toplejših prostorih, ker nam potem preveč zadržuje toploto v nogah. Ob vlažnem toplem vremenu, ko se nam je tega zadrževanja telesne toplote bati že vnaprej, moramo v galošah nositi lahke čevlje in nogavice. Tudi ostale nege nog ne smemo pozabiti, kajti gumijasta obutev je vendarle samo pripomoček za silo.

Naposled še eno opazko: Galoš moramo tudi znotraj vedno čistiti da nam izpolnijo tudi v pogledu snage zdravstveno nalogo.

NAŠI NA TUJEM

Novice iz naših ameriških kolonij

Cleveland, oktobra. Možganska kap je zadela v Chicagu Josipino Černivčevu, staro 43 let, po rodu Ljubljanko. V Ameriki zapušča moža in sina, v Južni Ameriki eno sestro, v domačem kraju pa brata in sestro.

V Clevelandu je umrla Franciška Kapudžjeva, rojena Rusova, stara 79 let, doma iz Travnika pri Loškem potoku na Dolenjskem.

V Declu se je smrtno ponesrečil sin restavraterja Anton Žnidaršič. Njegov oče je

doma iz Male vasi pri Dobrem polju. Ayto, s katerim se je vozil mladi žnidaršič s svojo ženo in neko bolničarko, mu je zdrčal s ceste in se trikrat prevrnil. Žnidaršič je obležal mrtev, njegova žena je bila lahko, bolničarka pa hudo ranjena.

V Clevelandu je umrl Janez Braniselj, star 49 let, doma iz Nove vasi pri Cerknici.

Iz Morla (Nemčija) nam pišejo: Naše Jugoslovensko narodno delavsko društvo je proslavilo 13. oktobra 10-letnico svojega Proslava je lepo uspela. G. generalnega konzula, ki je bil službeno zadržan, je zastopal izseljenski komisar g. Samec in prebral pismo g. generalnega konzula s čestitkami. Obenem nam je izročil tudi njegovo darilo. Iskrena hvala. Po govoru g. izseljenskega komisarja nas je z jedrnatimi besedami pozdravil predsednik zveze g. Pavel Bolha. Nadalje so nas obiskali pevski odsek bratskega društva v Gladbecku, ki nam je lepo zapel več domačih pesmi, prvi podpredsednik Centralne zveze jugoslovenskih delavskih društev v Nemčiji g. Dobršek s soprogo in glavni blagajnik zveze g. Šentjurič. Nadalje so se udeležili prireditve zastopniki tukajšnjih nemških narodnosocialističnih organizacij, s čimer so pokazali, da so nam Jugoslovenci zelo naklonjeni. — Rojaki, ki iz kateregakoli razloga še zmeraj stojite ob strani, uvrstite se v jugoslovenska narodna društva, ker le v teh vas bodo kot inozemce Nemci spoštovali. — Zimska pomožna akcija nemške narodnosocialistične stranke se je tudi letos že začela. Podpore bodo deležni vsi, ki so potrebni, ali so domačini ali inozemci.

BANKA BARUCH

1, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlj. denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vrš. vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

DOPISI

ARTICE. Gasilska četa iz Bukoška je prisredila v Brežicah 3. t. m. v prostorih g. Grobuška tamburaško tekmo, katere so se udeležila društva iz Bukoška, Brežic, Artič in Rakovca. Diplomsko prvo nagrado si je priborilo mlado tamburaško društvo »Sloga« iz Artič. Lepo izvajane točke so nam pokazale, kako vztrajni so naši artiški tamburaši. Z ljubeznijo do godbe so se mnogo večerov urili za nastop. Čestitamo!

Čiščenje madežev

TOBAK.

Belo perilo, zlasti pa robce, operemo kakor po navadi, nato pa zdrgnemo madež z rumenjacom in s špiritom. Čez nekaj časa izperemo madež najprej s špiritom in potem še z vročo vodo, nazadnje ga pa z mrzlo vodo izplaknemo.

TRAVA.

Bombaž. Izperemo ga s slano vodo. **Perilo (belo).** Polijemo ga z vročo vodo ali pa nakapamo na suh madež špirita in ga čez nekaj časa zdrgnemo.

Platno. Kakor pri perilu.

Svila. Madež izperemo z mešanico iz dveh delov bencola, enega dela špirita in enega dela salmiakovega cveta.

Volna. Suh madež zdrgnemo s špiritom ali pa z razredčenim salmiakovim cvetom.

VINO.

Bombaž. Madež operemo v topli milnici ali ga pa zdrgnemo z razredčenim salmiakovim cvetom.

Platno. Svež madež takoj potresemo s soljo in zdrgnemo z limono ali pa z razredčeno citronovo kislino; če je pa madež star, ga izperemo z razredčenim salmiakovim cvetom.

Svila. Madež izperemo s toplo vodo in z žolčnim milom ali pa z razredčenim salmiakovim cvetom. Barvasto svilo moramo nazadnje še izplakniti z razredčeno raztopino cinove soli.

PETROLEJ.

Blago. Madež namažemo z magnezijo, prepojeno z bencinom, ali pa s kašo bencina in temeljne krede. Ko se ta mešanica posuši, blago skrtčimo.

Papir. Denemo ga med dva pivnika in ga z vročim likalnikom polikamo.

PIVO.

Bombaž. Madež izperemo z razredčenim špiritom in ga izplaknemo z mlačno vodo.

Platno. Operemo ga z mlačno vodo ali milnico, ali pa z mešanico špirita in vode (vsakega polovico).

Svila. Madež zdrgnemo s špiritom in vodo (vsakega polovico).

Volna. Madež spravimo iz bele volne z razredčenim salmiakovim cvetom, iz barvaste volne pa z mlačno vodo in s špiritom (vsakega polovico).

Pri svili in pri volni moramo biti zelo previdni. Vzeti moramo vedno krpo iste barve, potem pa pokriti z blagom iste barve in z narobne strani polikati.

KRI.

Atlas. Na madež pritisnemo moker skrob počakamo, da se posuši, in ga nato izkrtčimo. Na isti način spravimo tudi kri iz ročnega dela, iz papirja, iz svile in iz občutljivega blaga.

Bombaž. Operemo ga z mrzlo vodo ali pa z milnico. Če je madež že star, pridenemo vodi oziroma milnici nekoliko sode.

Les. Madež namočimo z razredčeno solno kislino in ga izperemo nato s sodo in z vodo.

Platno. Izperemo ga z mrzlo vodo ali pa z milnico.

Volna. Kakor pri bombažu.

LAK.

Sveže madeže izperemo s petrolejem ali pa s špiritom, stari madeži se pa največkrat sploh ne dajo več odpraviti.

MAST.

Mastne madeže razkrajajo bencin, bencol, eter, salmiakov cvet, terpentini, deloma tudi alkohol, in sicer v zvezi z magnezijo, s temeljno kredo in s pivnikom ter s pomočjo

Atlas. Svetel atlas zdrgnemo tako, kakor leže niti, s toplo vato, ki jo večkrat menjamo, ali pa z vrečico, v kateri je vroč droban pesek. Temen atlas pa zdrgnemo najprej s terpentinom, ki smo ga razredčili z vodo, nato pa še s suho krpo atlasa.

Bombaž. Madež operemo z žolčnim milom, z marsejskim milom ali pa z bencolom, kateremu smo primešali nekoliko špirita in salmiakovega cveta.

Klobučina. Zdrgnemo jo z mešanico salmiakovega cveta in špirita (vsakega polovico), v katero stresemo nekoliko kuhinjske soli.

Mikana volna (kamgarn). Madež izkrtčimo z razredčenim salmiakovim cvetom ali pa z žolčnim milom (1 desetina na 9 desetini vode), izplaknemo s čisto vodo in polikamo z narobne strani.

Papir in lepenka. Madež zdrgnemo z magnezijo, prepojeno z bencinom, in blago na tistem mestu za nekaj ur obtežimo. Lahko pa tudi denemo pod madež pivnik in madež zdrgnemo z vato, ki smo jo namočili v bencinu.

Platno. Madež operemo z žolčnim milom ali z marsejskim milom ali z bencolom, ka-

teremu smo primešali malo špirita in salmiakovega cveta, ali pa natresemo na obe strani madeža na debelo temeljne krede, položimo platno med dva pivnika in ga z vročim likalnikom polikamo.

Senčnik (bel). Zdrgnemo ga z mlačno raztopino pepelike, izplaknemo s čisto vodo in obrišemo z voljno krpo.

Steklo. Zdrgnemo ga z bencinom.

Sukno. V vodi raztopimo nekoliko boraksa in z mrzlo raztopino izkrtčimo madež. Tudi pri bombažu navedene pomočke lahko tu s pridom uporabljamo.

Svila. Madež namažemo z magnezijo, prepojeno z bencinom, in počakamo, da se posuši, nakar jo izkrtčimo. Lahko pa tudi madež operemo z bencinom ali z etrom ali s salmiakovim cvetom ali pa namočimo s špiritom, nekoliko počakamo, nakar ga zdrgnemo z rumenjacom in izplaknemo s čisto vodo. Črno svilo pa zdrgnemo s črno volneno krpo, ki jo pomakamo v razredčen salmiakov cvet (en del na devet delov vode) ali pa v črno kavo, in jo nato z narobne strani polikamo.

Tla (nepleskana). Namažemo jih s terpentinom, nato pa umijemo s sodo in z vročo milnico.

Usnje. Madež zdrgnemo z bencinom ali pa denemo nanj svileni papir in potegnemo po njem z vročim likalnikom ali pa denemo na usnje z bencinom prepojen pivnik in ga za nekaj časa obtežimo. Čevlje zdrgnemo z bencinom in jih namažemo potem s pasto takšne barve, kakršne so čevlji. Usnjene rokavice čistimo z bencinom, ali pa s terpentinom.

Volna. Temno volno snajžimo tako kakor bombaž. Barvasto volno pa zdrgnemo z mešanico iz štirih delov mila, desetih delov vode, enega dela salmiakovega cveta in nekoliko bencina. Lahko pa vzamemo tudi belo volneno krpo in zdrgnemo mastni madež z vročo krompirjevo moko.

Zamet. Madež zdrgnemo s terpentinom ali s terpentinovim špiritom proti dlačicam ali pa napolnimo platno vrečico z drobnim segretim peskom in zdrgnemo z njo madež. Stare madeže namočimo z etrom.

Listnica uredništva

St. Andraž pri Velenju. Zadeva je nekoliko prehuda.

St. Jurij ob južni železnici. Dopisnica je brez podpisa. Vaše vprašanje ni zadostno jasno, da bi vam mogli kaj odgovoriti.

ŽENSKI VESTNIK

ZA KUHINJO

Goveje meso v salati. Kuhano goveje meso zreži na tanke plošče, ga popopraj, po potrebi osoli in polij z oljem in kisom. Olja deni dva dela, kisa en del. Meso premešaj in postavi na hladno, kjer naj stoji čez noč. Drugi dan pa zreži na tanke plošče olupljen paradižnik, tri (na rezance) paprike, tri kuhane in shla-jene krompirje. Vse skupaj zmešaj z mesom, naliž še olja in kisa, po potrebi še osoli in popopraj. Naloži v sredino skleda, okoli pa kisle kumarice ali pa trdo skuhan in na štiri dele razrezana jajca.

Telečji golaž. Tričetrte kile telečjega mesa od plečeta zreži na drobne kose. V kosi razbeli mast, na mast streži tri žlice drobno rezane čebule in pol stroka stlačenega česna. Ko porumeni, stresi meso na čebulo, premešaj in pokrito praži ter večkrat premešaj. Ko se je meso porumeno in je postala mast čista, to je brez soka, posuj po mesu žličico sladke paprike, premešaj, osoli in zalij z vodo (tri decilitre) in pokrito duši do mehkega. Sok golaža ne sme biti gost, ampak naj bo lepo rdeč in okusen. Zraven daš valjance, makarone in slično.

Klupnik iz palačink. V loncu raztepi poldrug deciliter mleka, eno jajce, sedem dek moka, štiri deke razpuščenega sirovega masla in malo soli. Vse skupaj dobro žvrkljaj, da do-

biš prav redko tekoče testo. Iz testa speci kolikor moreš tenke palačinke. V loncu razpušti tri deke sirovega masla, primešaj tri deke moke in ko je moka popila maslo, zalij mešaje z mlekom (dva decilitra). Ko prevre, odstavi. Še k topli kremi primešaj dve rebri naribane čokolade, dva rumenjaka in sneg dveh beljakov. S tem nađevom pomazi pečene palačinke, jih zvij in zloži v pomazano kozo ali pred ognjem varno skledo. Nato jih v pečici peci približno 20 minut. Pečene zloži na topel krožnik, potresi s sladkorjem in daj na mizo.

PRAKTIČNI NASVETI

Čiščenje kopalne kadi. Kadar se kopaš in ko zapustiš vodo, da se odteka, kad takoj umij s krpo, da se je milnica, ki plava na vrhu, ne prime. Kad pomivaj toliko časa, da vsa voda odteče, pa bo mnogo manj dela in pritožb, kako hudo je kopalno kad držati čisto. Če se pa kad le zamaže, tedaj jo umij (če je emajlirana) z milom in vodo, kateri dodaš salmiaka. Na 10 litrov vode tri žlice salmiaka. Če se naredijo po kadi umazani kolobarji, jih zdrgni z octovo kislino (pazi na roke in obraz). Kadi ki so tudi znotraj prepleskane, odnosno lakirane, pa umijemo z vodo in soljo. Pest soli na tri litre vode. Kositraste (cinkaste) kadi umijemo tudi s soljo in vodo kakor pobarvane. Ali jih pa s salmiakom zdrgnemo in s čisto vodo oplahnemo in zbrišemo do suhega. V pobarvane ali kositraste kadi nalijemo najprej mrzle vode in potem dodamo še vroče vode. Drugače trpi od vroče vode barva, kositrasta kad pa postane krhka in prej preteče.

Police pri oknih moraš večkrat umiti. Če so te police pobarvane, tedaj vzemi mlačne vode, kateri dodaš nekaj žlic salmiaka. Če si imela čez poletje rože na oknih, nastanejo pod rožami umazane lise. Da te lise odstraniš, umij polico z milom in z vodo, pomešano s salmiakom. Če to ne pomaga, pa posuj madeže s cigarnim ali cigaretinim pepelom. Drugi dan pometi pepel, polico pa zdrgni s krpo, ki si jo malo poškropila s petrolejem ali gorilnim špiritom, nato zoriši še s suho krpo.

Belo pleskana vrata se od rok kaj hitro zamažejo. Posebno še, če so otroci v hiši, puščajjo po pohištvu polno prstnih odtisov. Da te madeže odstraniš, zmoči čisto krpo, jo ožmi in pomoči v zmleto kredno in zdrgni madeže, potem umij še s čisto mlačno vodo in zbriši s suho krpo.

Če nosiš prstan, se včasih primeri, da ga ne moreš sneti s prsta, ker je prst morda malo otekel, včasih pa tudi od dela nabrekel. V tem primeru drži roke v mlačni vodi, prst dobro namili in z lahkoto boš spravila prstan dol. Pri delu prstan nositi sploh ni primer. Prstan se hitro obrabi in razpraska, pa tudi žulje lahko dobiš od njega.

ZANIMIVOSTI

Bivši abesinski cesar v zlatih verigah

Vseh pripomočkov srednjeveškega in novodobnega ječarstva z električnimi svarilnimi napravami, bodečo žico in izurjenimi psi čuvarji vred se poslužuje cesar Haile Selasie, da se zavaruje pred možem, ki se ga boji. To je Lidž Jasu, bivši abesinski cesar in vnuk velikega abesinskega cesarja Menelika. Menelikova hči Zaudita, ki se je s pomočjo sedanjega cesarja polastila prestola, ga je zavaljo slaboumnosti vrgla s prestola in zaprla.

Lidž Jasu šteje danes 30 let in je že 12 let ujetnik. Živi pod stalnim nadzorstvom v trdnjavi na strmi gori Garamulati pri Hararju, vendar so že davno pripravili vse potrebno, da bi ga v primeru, če bi se Italijani preveč približali temu kraju, odvedli drugam. Prav zadnje dni so poročali, da se je to že zgodilo.

Roka Lidža Jasuja je z močno zlato verigo prikovana k roki čuvarja, kateremu so sporočili, da bo takoj ustreljen, če mu ujetnik zbeži. Znamenit vedeževalec, duhovnik Aba Hana, ki je zanesljiv Selasijev somišljenik, je vrhovni čuvar ujetnika, med tem ko straži 300 do zob oboroženih mož noč in dan dohode do ječe. Bodeča žica z električnimi svarilnimi pripravami, visoke stene in psi obdajajo trdnjavo.

Po drugi strani pa je neguš Haile Selasie zapovedal, da morajo ravnati z jetnikom spoštljivo. Aba Hana razpolaga lahko prosto s sredstvi cesarske zakladnice, da ustreže jetnikovim željam. Vila v trdnjavi, v kateri živi Lidž Jasu, je krasno opremljena. Šampanjec, slaščice, knjige, časniki, gramofon in klavir zabavajo Menelikovega vnuka Sprejema lahko tudi obiske, a vsak dan se spreha po trati na trdnjavnem dvorišču.

Rastlinstvo in živalstvo Abesinije

O podnebju v tistem delu Abesinije, kjer je zdaj italijanska severna armada, imajo v Evropi in Ameriki zmotne pojme. Splošno sodijo, da je tu neznansko vroče in tudi neznansko nezdravo, saj so sploh takega mnenja o Afriki. In zato prihajajo semkaj evropski častniki in drugi civilisti v opremi, katera kar ni uporabna za te kraje. — Seveda je na razmerno majhni obrežni prog, vzdolž Rdečega morja, naravnost peklensko vroče. Ondi je ozračje vlažno in zatohlo, in čim se malo zga-neš, si že ves prepoten. Tod more živeti le malo Evropejcev.

Docela drugače pa je na širni abesinski planoti, kjer se obróbná gorovja prav iz doline dvigajo do 6000 in 8000 čevljev visoko. V suhi dobi je podnebje enako španskemu. Ozračje je hladno in poživljajoče — celo na opoldanskem soncu je takšno — in Evropeji morejo biti tu prav tako oblečeni kot doma. Seveda je prav, da imaš tropesko čelado zoper navpično padajoče sončne žarke. Pet minut prej, preden sonce zatone, se ozračje tako ohladi, da je mrzlo, kar je nevarno radi prehlada, saj smo Evropeji vajeni bolj enakomernega podnebja. Takoj ko se stemni, se je treba obleči v gorko suknjo in volneno jopo. Ponoči je treba pa troje volnenih plaht, da se segreješ v postelji. Ko sem spal v šotoru italijanske pehote v Adi Ugriju, me je tako zeblo, da sem se moral spet obleči in se pogniti vrh plahte še s sukno in šotorovino. Navzlic vsemu pa od mraza niti zaspati nisem mogel. A čez pol ure po sončnem vzhodu je bilo že tako vroče, da nisem mogel biti razoglav na soncu.

Novinci dobijo tako zvano gorsko bolezen, ker je planota tako visoka. Prve dni sem imel hude bolečine v glavi in krvavel sem iz nosu in grla. Zmeraj me je nekaj dušilo in če sem šel 100 metrov daleč, sem bil ves izčrpan. Hoja po stopnicah je bila pravcata muka in večkrat sem moral počivati. V glavi mi je šumelo, čutil sem, kakor da mi hočejo oči planiti iz jamic. Čez teden dni pa sem se privadil, dasi me še danes sleherno gibanje izčrpa in me začne dušiti v prsih. Vse kaže, da se italijanski vojaki in delavci hitro privadijo temu podnebju in malokdaj dobijo gorsko bolezen. Videl sem jih na tisoče, ki so po osem ur na dan delali s krampom in z lopato, ko so radili ceste, pa so bili povsem zdravi in čili.

Abesinska planota ni rodovitna, le v dolinah je bujnejše rastlinstvo. Uspeva pa tenka, žica podobna trava, kakteje in nizko trnjevo drevje. Domačini se bavijo z živinorejo. Po nizkih dolinah pridelujejo duro, to je nekakšno proso, ki je poglavitna hrana Abesincev. Dura je podobna sirku. V Abesiniji uspeva tudi turščica.

× **Kadilci so pred ljudožrci varni.** Splošno je mišljenje, da je pušenje zdravju škodljivo. Nasprotno pa je kajenje koristno v onih krajih, kjer prebivajo ljudožrci. Ni se namreč treba kadilcem bati, da bi jih ljudožrci pojedli. Ni dolgo tega namreč, ko se je vrnil v Pariz slavní francoski raziskovalec in zdravnik De la Rue, ki je imel več predavanj, v katerih je razkril med drugim tudi to, da ljudožrci v nekih pokrajinah ne uživajo mesa belokčev, ki so strastni kadilci. Ljudožrci so namreč veliki sladkosnedeži in jim ne prija meso, ki ima duh po tobaku. Belokožci znajo to spretno izkoristiti in vsi, ki v teh predelih stanujejo, silno mnogo kadijo.

× **Londonski trgovci z dekleti.** Iz Londona je bilo zadnje čase ugrabljenih več mladih deklet, ne da bi mogla policija dognati, kdo jih je ugrabil. Golo naključje je omogočilo, da so prišli na sled premeteni družbi. Pred dobrim tednom je vodilo mlado lepo oblečeno dekle po ulicah za roko slepca. Na drugi strani ulice je zagledalo mlado damo, ki je čakala na avtobus. Stopila je k nji in jo prosila, naj spremi ubogega slepca do neke ulice, češ da se je zelo mudi v nasprotno smer. Slepce se je krepko oprijel roke svoje nove spremljevalke. Nikar me tako ne stiskajte, je dejala dekle, bodite brez skrbi, ne bom vas zapustila. Toda v naslednjem trenutku je začutila v lakti skelečo bolečino, kakor da jo je nekdo zbodel z iglo. In že se ji je začelo mračiti pred očmi. Z nasprotnega hodnika je prihitel lepo oblečen mladenič in vprašal sočutno: »Gospodična, ali je vam slabo? Če dovolite, vas odvedem domov v svojem avtomobilu.«. Ne da bi čakal na njen odgovor, jo je prijel za drugo roko in jo potisnil v avto, stoječ tik ob hodniku. Toda dekle, ki še ni bilo povsem cmamljeno, se je začelo braniti in klicati na pomoč. Prihiti so redar in dva civilista. Slepce je tedaj naenkrat spregledal in s postrežljivim mladeničem skočil v avto, ki je bil brez številke. Hitro sta se odpeljala. Policija je prepričana, da se ji je posrečilo odkriti način, kako love trgovci z dekleti svoje žrtve, ki jih pošiljajo v Južno Ameriko.

× **Sprevodniki na kitajskih železnica** niso sijo zmerom s seboj tudi meter, da lahko merijo po potrebi višino otrok, ki se vozijo po železnici. Na Kitajskem se namreč vozina za otroke ne ravna po njih starosti, ampak po velikosti. Ta sistem je menda skoraj bolj pravičen kakor evropski. Železnica je lahko oškodovan samo v primerih, če so že starejši otroci zaostali v rasti.

× **Namesto kralja kača.** Siamski presto je kakor znano trenutno izpraznjen. Bivši siamski kralj Praiadhibov je na Angleškem. Njegov mlajši nečak, zdaj novi siamski kralj, pa se vzgaja v nekem švicarskem zavodu. Kakor poroča londonsko časopisje, pa je te dni spet sedel nekdo na siamskem prestolu. Ko je namreč šla mimo prestola dvorska straža, je opazila na prestolu veliko kačo. Z nasajenimi puškami so pregnali kačo na ulico, po kateri se je baš premikal velik poročni spreved. Nevesta se je tako prestrašila bližajoče se velike kače, da je od strahu zbežala na eno stran, njen ženin pa je zginil na drugo stran ceste. V splošnem preplahu, ki je nastal, se je ves spreved razbil in razletel. Počasi pa so se svatje zbrali na nevestinem domu. Zadnji se je pojavil ženin, ki je ves preplašen stopil v hišo. Ko ga je zagledal nevestin oče, se je približal ženinu, ga obrnil proti vratom, ga krepko brcnil in ga pognal skozi vrata z besedami: »Kdo bi maral ženina, ki se boji kače!«

× **Pivo v vodovodu.** Te dni so slovesno odvarjali v Kopenhagenu Dom inženjerjev, ki ga je zgradilo Društvo danskih inženjerjev. V tej hiši je mnogo tehničnih zanimivosti. Znanje in sposobnost danskih inženjerjev pa sta se pokazala na poseben način pri reševanju vprašanja, kako gasiti žejo obiskovalcev te palače. V danski državi ni vinogradov, niti vina. Vino se mora uvažati in je zelo drago, zaradi tega ga Danci le redko pijejo. S tem večjo vnemo pa segajo Danci po pivu in brez

nadaljnega je mogoče trditi, da ne popljuje v slavnem mestu strastnih pivopivcev, v Münchenu, nič več piva kakor v Kopenhagenu. In tukaj je vzrok, da so danski inženjerji poleg običajnega vodovoda zgradili še drugi vodovod, v katerega gredo cevi po vseh nadstropjih in vseh prostorih ogromne hiše. Toda namesto vode se pretaka v teh ceveh pivo. Tako se je na svojevtrsten način rešilo vprašanje, kako si bodo danski inženjerji tukaj tešili svojo žejo s pivom, kajti ta vodovod je v zvezi z ogromnimi sodi piva v kletnih prostorih.

× **Kaj je večnost.** Poklicani možje so se že na vse mogoče načine trudili, da bi svojim ljudem vsaj malo dopovedali, kaj je večnost. Brez dvoma pa je res svojevrstna nastopna prisposoba, ki jo je svojim ovčicam povedal neki zamorski duhovnik. »Bratje,« je govoril, »ako vzame vrabec pri New Yorku kapljico vode iz Atlantskega morja in poleti s to kapljico v kljunu preko vse Amerike do San Franciska in jo tam spusti v Tiho morje; ako zleti potem nazaj do New Yorka in spet vzame kapljico iz Atlantskega morja ter jo spet prenese v Tiho morje. Ako dela to brez prestanka toliko časa, da izprazni Atlantsko morje in ga zlije v Tiho morje bi to trajalo neizmerno število let. Ampak potem bi bilo še zmerom le zgodnje jutro večnosti.

× **V nekaterih deželah se ženijo manj in kje več.** Neka mednarodna statistika poroča, da se je število porok v l. 1933. zvišalo v primeri z l. 1932. v nastopnih deželah: na Portugalskem za 1%, na Madžarskem in Poljskem za 1.3%, na Angleškem za 3.5%, v Holandiji za 6.1%, v Italiji za 6.7%, v Nemčiji pa za 37%. V Švici in Franciji je število ostalo neizmenjeno, v Češkoslovaški pa se je zmanjšalo za 3%. Ogromno povišanje števila novih zakonov na Nemškem prihaja od tega, ker omogoča država z denarno pomočjo siromašnim ženskam, da se poročijo. V treh letih je država dala take podpore v več kakor v 365.000 primerih.

× **Hrano uničujejo, ljudje pa stradajo.** Uradna statistika ameriškega statističnega urada nam kaže, koliko živih pomečejo na eni strani proč, medtem ko trpe ljudje na drugi strani pomanjkanje. Te suhoparne številke povedo več, kakor cele knjige o pravem položaju na svetu in o tako zvanem sodelovanju med narodi. Da se obdrže cene in iz drugih gospodarskih razlogov so pometali v Braziliji samo letos v marcu v morje 7.750.000 vreč kave, v Zedinjenih državah so pa v prvih treh mesecih tekočega leta pobili in uničili 6.200.000 svinj, 600.000 krav in 200.000 ton turščice. Krave so pobili zato, da bi ne padla cena masla. To meso in turščica bi zadostovala, da bi se preživljalo več mesecev vse prebivalstvo tako velike države, kakor je Francija. V Los Angelesu zlijajo vsak dan v morje 200.000 litrov mleka, na kalifornijski obali so pometali v avgustu v morje pol milijon pomaranč. Na Floridi so pustili zgneti maline na ozemlju 10.000 ha, na Ceylonu so pometali v morje 30.000 ton čaja. V Kanadi so sežgali v juliju 3.000 ton žita. v Indokini kurijo lokomotive skoro izključno z ričem, ki so ga uničili tako že nad 100.000 ton, na Kitajskem in Japonskem, kjer je riž glavna ljudska hrana pa umirajo milijoni ljudi od lakote. Tudi v Indiji je začela lakota strašno kositi. Koliko milijonov ljudi je na svetu, ki že dolga leta niso jedli malin in pomaranč ali pili kave, koliko je siromakov, ki si nikoli ne morejo namazati kruha z maslom, toda v Ameriki so pobili 600.000 krav, da bi se maslo ne pocenilo.

× **Stekleni vlaki.** V Monakovem imajo železniški vagon, ki ga je polovica iz stekla, seveda takega, ki se ne razbije. Iz tega vagona je krasen razgled. Stekleni vagon ima 64 sedežev III razreda. Vagon ima električno kurjavo in vozi s hitrostjo 130 km na uro. Za zdaj poskušajo vožnjo samo z enim steklenim vagonom, s v delu jih je še več.

× **Umetna volna.** Zadnje dni so prihajala iz Rima poročila, po katerih je nekemu itali-

SRAJCE

za šport, veselice in delo; dalje vse moško in žensko perilo iz platna, cefira, oksforda, batista, svile in šifona kakor tudi toplo zimsko moško in žensko triko perilo Vam nudi po zelo znižanih cenah

Sternbecki
Celje, št. 97

Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik, ki ga prejmete brezplačno! Kar ne odgovarja se zamenja ali vrne denar!

janskemu kemiku uspelo pridobiti iz mleka vlakna, ki se lahko enako predejo in tkejo, kakor volna, in imajo enake lastnosti in enako odpornost, kakor prava volna medtem ko naj bi bili izdelovalni stroški znatno manjši. Neka tekstilna tvornica v Severni Italiji že z uspehom izdeluje tkanine iz take umetne volne. Kakor znano, se Italija močno prizadeva, da bi pri znanem pomanjkanju sirovin nadomestila uvožene sirovine z doma izdelanimi umetnimi sirovinami. Če bo v resnici uspelo proizvajati iz kazeina (sirnine) umetno vlakno z enakimi lastnostmi, kakor volna, potem se v tem pogledu odpirajo predoukciji take umetne volne velike možnosti. Italijanska produkcija mleka znaša na leto 42 milijonov hl, od tega se predela v razne mlečne proizvode 30 milijonov hl, tako da je odpadek posnetega mleka, ki vsebuje kazein, prav znaten in v veliki meri presega potrebo za produkcijo umetne volne. Seveda pa se mora ta nova sirovina šele izkazati v praktični uporabi.

× **Tajinstven telegraf.** Slavni angleški raziskovalec Lawrence Green, dober poznavalec srednje Afrike, se je vrnil v Anglijo z dolgo trajnejše ekspedicije, ki jo je podvzel predvsem zato, da bi razrešil zagonetko tam-tama, s pomočjo katerega se sporazumevajo afriška plemena na ogromne razdalje. Kljub temu, da raziskovalec Green pozna več kot 12 afriških narečij, se mu ni posrečilo razvozlati zvočnega tam-tama, ki ga razumejo skoraj vsa plemena. V svojih raziskovanjih je samo izvedel, da se bobnarji tega posla učijo že iz mladih let ter so v tej zvočni signalizaciji tako vešč, da umejo izvesti iz posebnih bobnov zvoke, ki popolnoma sličejo človeškemu glasu. Dasi je v Afriki nad 600 različnih narečij, je vendar čudno, da to zvočno signalizacijo tam-tama razumejo vsa afriška plemena. Naglica sporazumevanja je domala tako dobro kakor pri telegrafu in telefonu.

× **Kako se zdravijo Abesinci.** Pravemu Abesincu zadostujejo za obrambo proti boleznim domači paderji in različni stekleni in kovinski amuleti. Včasih rabijo za zdravljenje tudi različne dele živalskih teles. Kačja koža varuje Abesince pred revmatizmom in zobobolom. Posuščen petelinov greben preprečuje gnajenje ran. Najvažnejšo vlogo v abesinskem zdravilstvu pa ima kravji gnoj. Če napade Abesince malarija, ga polože na tla in pokrijejo z gnojem. V mnogih primerih ta reč pomaga. Če ni mogoče takoj dognati bolezni, se zdravijo Abesinci najprej z obžiganjem. Bolno mesto, tudi na obrazu, obžgo z razbeljenimi železnimi paličicami. Koža se pri tem obžge, da ostanejo človeku globoke brazgotine. Seveda čuti bolnik silne bolečine in na prvotne, ki jih povzroča bolezen, sploh pozabi. Večkrat se tudi prilepi, da za hudimi opeklinami umre ali na dobi zastrupljenje krvi. V mnogih krajih Abesinije zdravijo odprte rane

zelo spretno. Niti nitke niti igle ne osnažijo, toda uspeh je presenetljiv. Za razkuženje rabijo pred operacijo in po njej rdeč poper, ki silno peče. Bolnik škriplje z zobmi, ko mu tlačijo poper v rano. Rdeči poper je tudi najprijetnejša začimba, ki človeku povsem sežge grlo, če ga ni vajen.

× **Zrcalo in ženske.** Vse kaže, da je bil ameriški ravnatelj ženske kaznišnice dr. Morton dober poznavalec žensk. Kaznenke nikoli niso mogle dovolj prehovati svojega ravnatelja. Dr. Morton je kazal redko razumevanje za žensko dušo, posebno za dušo trpeče ženske. Prizadeval si je vedno olajšati kaznenkam hudo usodo in zbuditi v njih upanje, da se bodo spet vrnile v mirno življenje, da postanejo spet enakovredne članice človeške družbe. Dr. Morton je zaslovel leta 1927, ko je naslovil na ameriško pravosodno ministrstvo prošnjo, naj bi dovolilo kaznenkam zrcalo. Upam, je pisal v svoji prošnji, da bo ministrstvo priznalo, da ima zrcalo v življenju ženske važno vlogo. Mirno lahko trdim, da je za žensko življenje brez zrcala muka. Ministrstvo je ugodilo njegovi prošnji in v vsako celico je prišlo zrcalo. S tem se je kaznenkam najbolj priljubilo in ko je umrl, so ga vse objokavale.

× **Droblj iz Abesinije.** Prestolonaslednik Asfou, ki mu je Haile Selasie poveril vrhovno poveljstvo abesinskih čet, je v vsem cesarstvu znan kot mož, ki se nikoli ne razburi. Ko so se Italijani pripravljali, da vpadejo iz Eritreje v Abesinijo, je abesinska poročevalna služba tako dobro delovala, da so v Addis Abebi natančno vedeli, kako so se premikale italijanske čete. Komaj je bilo deževne dobe konec, je prišlo v Addis Abebo sporočilo, da so se Italijani odpravili na mejo Abesinije. Prestolonaslednik Asfou je spal spanje pravičnega, ko je prišla ta vest, in njegov adjutant mu je naglo javil: »Gospod, sovražnik se je premaknil k naši meji!« Asfou se je obrnil na drugo stran, rekoč: Reci mu, da sem se jaz tudi premaknil!« — Lani pozimi, ko nihče niti slutil ni, da bo nastala vojna, sta šla dva orjaška Abesinca. Habtemariam in Atho Baina, v trgovinskih zadevah v Arabijo. Ker se njune zadeve niso dale tako naglo rešiti, ju je septembra presenetilo povelje o mobilizaciji še v tuji deželi. Nemudno sta se odpravila domov v Abesinijo, a sta našla mejo v gorah vzdolž Rdečega morja že vso zastraženo in zaprto. Vendar je brzojavni urad še deloval in brzojavila sta iz Džibutija negušu: »Ali želiš, o gospod, da se javiva v Addis Abebi, ali pa kar tu napadeva sovražnika?«

× **Zibelka, ki se sama ziblje.** V Ameriki so izumili nekaj, kar bo za mlade matere, ki so svoje otroke razvadile, precejšnja olajšava: avtomatično zibelko. Ob zibelki je mikrofoni, ki sprejema kričanje detetovo in sprosti pri tem napravo, da se zibelka zaguslja. Zibelka se potem guglje toliko časa, dokler otrok ne preneha vekati.

NOVOST v prehrani naše dobe je: Mešanica domačih čajnih rastlin — **NAJBOLJŠI NADOMESTEK ZA INOZEMSKO ČAJE**. Po odobrenju Min. soc. in Nar. Zdravja od II. maja 1935. l. S. br. 14.004. — **STAVLJA V PROMET: KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z o. z. v LJUBLJANI.**

NAŠ ČAJ

»NAŠ ČAJ« za vse: ženske in moške za odraslo deco in majhne otroke. Je pravi družinski čaj iz naših domačih čajnih zelišč. Pijte ga zjutraj in zvečer, dopoldne in popoldne in ob vsaki drugi priložnosti. Vsi so zadovoljni, vsi ga hvalijo! »NAŠ ČAJ« zahtevajte v vseh prodajalnah.

Zahtevajte brezplačni cenovnik:

Chrom anker ura, slična moderno gravirana **Din 36.-**

Ista ura boljše **Din 60.-**

Ista ura tenka **Din 95.-**

2 do 5 let garancije.

Ista ura bolj tenka, tetača na 8 kam. : let garancije **Din 160.-**

Anton Kifman
Maribor, 143

Specijalist za boljše ure.

Budilka z enim zvoncem **Din 45.-**

Ista budilka prima, 5 let garancije **Din 60.-**

Ista budilka z dvema zvoncema prima, 5 let garancije **Din 76.-**

BOLNI NA PLJUČIH! TISOČI ŽE OZDRAVLJENI!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po poplenujeh časa bolezen preneha.

RESNI MOŽJE

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete s mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker ima moj založnik samo

10.000 komadov za brezplačno razpošiljanje, pišite takoj, da se boste mogli tudi Vi prilestiti med one srečneše.

Zbiralica za pošto:
ERNST PASTERNAK
Berlin S. O.
Michaelkirchplatz 13. Abt. Z 491

× Z letali na razbojnike. Ministrstvo za vojsko v Mehiki je izdalo posebno službeno poročilo o borbah z razbojniki v Jalisco. V tem poročilu se navaja, da so deli 4. pehotnega bataljona in 38. konjiškega polka pomagali letalski eskadrili pri vzvetju vrha Cerode Meza, ki ga je branilo več sto razbojnikov. V umiku so razbojniki pustili 27 mrtvecev, pa tudi mnogo konj, orožja in streliva. Vojska je pri tej borbi izgubila 4 vojake, med njimi enega oficirja, 8 vojakov je bilo laže ranjenih. V nadaljnjem preganjanju razbojnikov je vojska, podprta pri zasledovanju od letal našla več trupel. Računa se, da so razbojniki izgubili preko 50 ljudi.

Zastoj vožnja v Celje

Za zimo, za Miklavža in božič, rabi vsakdo raznega blaga. Zato je kot nalašč za nakup pripravnejše Celje, ker leži v sredi Slovenije.

Vozni listek kupite z lastnim denarjem, povrne se Vam pa najmanj enkrat in sicer ne v gotovini, ker je to po zakonu zabranjeno, ampak v obliki cenene nakupa v Trgovskem domu Sternecki, Celje.

Napravi sem zopet velike blagovne zaključke s tu- in inozemskimi tovarnarji po zelo ugodnih cenah. Blago pa lahko razpečam samo tedaj, če dobim odjemalce iz cele Dravske banovine. Zato sem nastavlil cene tako nizko, da se že izplača vožnja iz Trbovelj, Velenja, Poljčan in vseh bližnjih postaj pri nakupu najmanj 30 do 100 Din; iz Zagreba, Ljubljane, Maribora, Ljutomera, Dravograda in vseh bližnjih postaj proti Celju pa pri nakupu 100 do 300 Din.

Pri nakupu se opozarja na suknjo in kamgarn za moške suknje in obleke ter na čisto volneno blago za damske plašče, kostume in obleke.

Nadalje dobite po nizkih cenah in v velikanski izbiri razno pletenino, čevlje, perilo in konfekcijo iz lastne tovarne, odeje, platno, svilo, vso manufakturo, steklo, porcelan in tisoč drugih predmetov, potrebnih vsaki dobri gospodini.

Potniške tarife vožnje v III. razredu v Celje:

Ljubljana Din 27, Zalog 24, Laze 22,50, Jevnica 21, Kresnice 19,50, Litija 18, Sava 15, Zagorje 13, Trbovlje 11,50, Zidani most 6,50, Rimske Toplice 5,50, Laško 3.

Dravograd 25,50, št. Janž 24, Slovenjgradec 22,50, Turška vas 21, Dovže 19,50, Mislinje 18, Gornji Dolič 16,50, Paka 13,50, Selo 12,50, Velenje 11,50, Šoštanj 10,50, Paška vas 8,50, Smartno ob P. 7,50, Polzela 5,50, št. Peter 4,50, Zalce 3, Petrovče 2,50.

Maribor Din 21, Hoče 18, Rače 16,50, Pragersko 15, Slov. Bistrica 13, Poljčane 10,50, Sladka gora 8,50, Ponikva 6, Grobelno 4,50, Sv. Jurij 3,50, Štore 1,50.

Jamčim za solidno postrežbo ter se pripočam za obilen obisk

TRGOVSKI DOM
Sternecki
TOVARNA PERILA IN OBLEK
Celje

URADNIK MODRIJAN

Šef: »Ali smem vedeti, kam ste namenjeni?«

Uradnik: »K brivcu pojdem, obriti se moram, gospod šef.«

Šef: »Zdaj v uradnih urah?«

Uradnik: »Mar mi niso zrasle kocine tudi v uradnih urah?«

Moderna ljubezen.

Melhijor: »Verjemi mi, Špela, nagli tempo današnjega modernega ljubimkanja mi že preseda. Včasih si naravnost poželim staromodne ljubezni.«

Špela: »Dobro, poklicala bom svojo mater in te sestanila z njo...«

Ljubezniv zaročenec.

Dušan: »Dušica, za tvoje oči in ustnice bi dal polovico svojega imetja.«

Vera: »Mi je zelo žal, toda moj oče me ne bo dal v kosih, temveč vso al nič...«

MALI OGLASI

LJUDSKI ODRI

vprižarjajte igro s petjem: »Črna žena«. Pišite po njo na: Redenšek Ivan, Domžale.

ZA JESEN IN ZIMO

si lahko nabavite razno manufakt. blago po zelo nizki ceni. Isto dobite vsakovrstne pletenine lastnega proizvoda. Trg. Anton Savinč, Škofja Loka.

POSESTVO

9 oralov, hiša in gospodarsko poslopje v Savinjski dolini ugodno proda Martin Sitar, Vrbje 63, Zalec.

ŽELIM KUPITI MLIN

na potoku. Kdor želi prodati, naj se javi na naslov: Franc Kos, Armeško št. 36, Rajhenburg.

POZOR MIZARJI

Napredni mizar uporablja samo patentirano posteljno tračnico (Bettschiene) »Kako«. — Prihrani si delo in čas. Brez zadojenja. Dobiva se v trgovinah z železnino: Schneider & Verovšek, Stupica, Breznik, Erjavec, Zalta & Co., vsi v Ljubljani; Rok Arhar v št. Vidu; Omerza v Kranju; D. Rakusich v Celju in Andraschitz, Lotz v Maribor. 193

HUBERTUS

nepremočljiv 250.— Din, otroški s kapuco 145.— Din, trench.coath, impregniran, samo 420. Din, pumparce od 48.— naprej, dobite pri **PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14.**

Naprodaj 9 dobro ohranjenih tamburaških instrumentov po najnižji ceni. Vprašati: Nova vas, Livadna ul. 3, Maribor.

NOVOST! Samo Din 98.—

Št. 63.719. Cenena, a dobra **Shooek-Proof** zapestna ura, točno regulirana, lep kromiran okrov, zapestnica iz usnja. Stevilčnica in kazalo osvetljena. (Radium)

Din 98.—.

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastoj in poštino prosto. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Švic. **H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.**